

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Uplatnění kritérií ESG v podnikové praxi

Application of ESG Criteria in Corporate Practice

STUDIJNÍ PROGRAM

Projektové řízení inovací

VEDOUCÍ PRÁCE

Ing. Petra Jílková Ph.D.

HAVLÍK

KRISITÁN

2023

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Havlík** Jméno: **Kristián** Osobní číslo: **482733**
Fakulta/ústav: **Masarykův ústav vyšších studií**
Zadávací katedra/ústav: **Institut manažerských studií**
Studijní program: **Projektové řízení inovací**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Uplatnění kritérií ESG v podnikové praxi

Název diplomové práce anglicky:

Application of ESG Criteria in Corporate Practice

Pokyny pro vypracování:

CÍL PRÁCE: Cílem práce je analýza standardů nefinančního reportingu a jeho posuzování ze strany bankovního sektoru při udělování financování.

PŘÍNOS PRÁCE: Hlavním přínosem práce je analýza standardů nefinančního (ESG) výkaznictví. V teoretické části bude popsán historický vývoj nefinančního výkaznictví a následně rozdíl mezi standardy GRI a EFRAG. Výsledkem diplomové práce bude přehled o tom, jakým způsobem momentálně banky přistupují k vyhodnocování nefinančního reportingu a jakým způsobem budou danou problematiku v budoucnu řešit.

OSNOVA PRÁCE: úvod, standardy GRI a EFRAG, popis bankovního sektoru v ČR, přístup bank k problematice nefinančního reportingu, závěr

METODIKA: analýza, syntéza, komparace

Seznam doporučené literatury:

KAŠPAROVÁ, K, KUNZ.V. (2013). Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4480-3.

LYKKESFELDT, P. L. (2022). Investor Relations and ESG Reporting in a Regulatory Perspective: A Practical Guide for Financial Market Participants. ISBN 978-3-031-05799-1.

VRABCOVÁ, P. (2021) Udržitelné podnikání v praxi: dobrovolné nástroje (nejen) zemědělských a lesnických podniků. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3303-1

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) diplomové práce:

Ing. Petra Jílková, Ph.D. institut manažerských studií MÚVS

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce: **09.12.2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **27.04.2023**

Platnost zadání diplomové práce: _____

Ing. Petra Jílková, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

Ing. Dagmar Skokanová, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Diplomant bere na vědomí, že je povinen vypracovat diplomovou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v diplomové práci.

_____
Datum převzetí zadání

_____
Podpis studenta

HAVLÍK, Kristián. Uplatnění kritérií ESG v podnikové praxi. Praha: ČVUT 2023. Diplomová práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci vypracoval samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citoval a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 26. 04. 2023

Podpis:

Poděkování

Rád bych poděkoval Ing. Petře Jílkové Ph. D. za věcné připomínky a cenné rady při zpracování této diplomové práce.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá Uplatnění kritérií ESG v podnikové praxi. Cílem práce je analýza standardů nefinančního reportingu a jeho posuzování ze strany bankovního sektoru při udělování úvěrového financování svým klientům. V teoretické části práce je rozebráno legislativní ukotvení problematiky a dále jsou popsány dva nejvýznamnější reportingové standardy GRI a ESRS. V praktické části se práce zabývá analýzou nefinančních výkazů bank působících v EU a následně jsou v práci uvedeny výsledky rozhovorů se zástupci tří českých bank na téma momentálního vyhodnocování svých klientů při udělování financování a jejich plánů do budoucna. Na závěr práce jsou popsány doporučení pro zlepšení nefinančního výkaznictvím a popsán přístup českých bank během udělování financování svým korporátním klientům.

Klíčová slova

ESG, Global Reporting initiative (GRI), Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), Sustainability Finance Disclosure Regulation (SFRD), European Sustainability Reporting Standards (ESRS), EFRAG, CSR, nefinanční reporting,

Abstract

The diploma thesis deals with the application of ESG criteria in corporate practice. The aim of the thesis is to analyse the standards of non-financial reporting and its assessment by the banking sector when granting credit financing to its clients. The theoretical part of the thesis discusses the legislative anchorage of the issue and describes the two most important reporting standards GRI and ESRS. The practical part of the thesis deals with the analysis of the non-financial statements of banks operating in the EU and then the results of interviews with representatives of three Czech banks on the topic of the current evaluation of their clients in granting financing and their plans for the future are presented. The paper concludes with recommendations for improving non-financial reporting and describes the approach of Czech banks during the process of granting financing to their corporate clients.

Key words

ESG, Global Reporting Initiative (GRI), Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), Sustainability Finance Disclosure Regulation (SFRD), European Sustainability Reporting Standards (ESRS), EFRAG, CSR, non-financial reporting,

Obsah

Úvod.....	5
1 Koncepty udržitelného rozvoje společnosti	7
1.1 Teoretické vymezení konceptů.....	7
1.1.1 Sociální odpovědnost firem (CSR) jako nástroj Public Relations.....	7
1.1.2 Enviromental, Social and Corporate Governance (ESG) pilíře udržitelného rozvoje10	
1.1.3 Sustainable Development Goals (SDG).....	12
1.2 Legislativní ukotvení tématu.....	13
1.2.1 Non-Financial Reporting Directive (NFRD)	14
1.2.2 Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)	14
1.2.3 Sustainability Finance Disclosure Regulation (SFRD).....	15
1.2.4 Taxonomie EU	17
1.2.5 Shrnutí.....	19
2 Reportingové standardy	21
2.1 Global Reporting initiative (GRI).....	22
2.1.1 Univerzální standardy GRI	23
2.1.2 Standardy dle sektorů.....	25
2.1.3 Tematické standardy	26
2.2 European Sustainability Reporting Standards (ESRS)	27
3 Analýza nefinančních výkazů	33
3.1 Metodika výběru vzorku	33
3.2 Analýza nefinančního reportingu bank.....	34
3.2.1 Hodnocení nefinančních zpráv společností	36
3.2.2 Závěr analýzy.....	42
4 Přístup bank k vyhodnocování nefinančních zpráv	44
4.1 Přístup bank ke sběru informací	45
4.2 Přístup bank k udělování financování.....	45
5 Závěr	47
Seznam použité literatury	49
Seznam obrázků.....	54

Seznam tabulek	55
Evidenc e výpůjček.....	56

Úvod

V posledních letech se stále více firem snaží zlepšit svůj přístup k udržitelnosti a odpovědnosti vůči životnímu prostředí a společnosti jako celku. Jedním z hlavních nástrojů pro tyto snahy je nefinanční reporting, který poskytuje informace o výkonu firem v oblastech, jako jsou životní prostředí, společenská odpovědnost a řízení podniku. Nefinanční reporting je zároveň i legislativně vyžadován ze strany Evropské komise prostřednictvím směrnic Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) a Sustainability Finance Disclosure Regulation (SFDR). ESG a udržitelný rozvoj společnosti jsou velmi komplexní témata, které se vztahují na všechna odvětví.

Pro firmy, které chtějí získat financování ze strany bankovního sektoru, se stává stále důležitější, aby měly k dispozici kvalitní nefinanční reporty. Banky totiž začínají tyto informace využívat při posuzování rizik a poskytování financování. Zároveň bankovní společnosti přicházejí s novými druhy finančních nástrojů, kterými chtějí motivovat své klienty v udržitelném rozvoji jejich společností. Mimo získání výhodnějšího financování je environmentální, sociální a governance hojně využíváno i na akciovém trhu. V neposlední řadě společnosti ESG využívají pro efektivní marketingovou komunikaci. Z praxe se také ukázalo, že velká část společností během projektů přijde na značné možnosti ušetření finančních prostředků, a to jak za pomoci snížení energetické náročnosti ve výrobě, tak například při nakládání s odpady, nebo celkové efektivní využívání zdrojů.

Cílem této práce je analýza standardů nefinančního reportingu a jeho posuzování ze strany bankovního sektoru při udělování úvěrového financování svým klientům. V teoretické části práce popisuje legislativní ukotvení tématu na půdě Evropské unie jako jsou směrnice Sustainability Finance Disclosure Regulation (SFDR), Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), Non-Financial Reporting Directive (NFRD) a klasifikační systém EU Taxonomie. Následně jsou popsány rozdíly mezi standardy pro nefinanční výkaznictvím GRI a návrhy standardů European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Praktická část analyzuje využití standardů a soulad s legislativou nefinančních výkazů bank z pěti států, které jsou součástí EU. Ze vzorku byla na základě hodnocení zvolena jedna zpráva, která byla zvolena zprávou referenční. Oproti referenční zprávě byly následně porovnány nefinanční výkazy zvoleného zástupce z každého státu. Následně proběhla analýza přístupu bank k vyhodnocování nefinančního výkaznictví pomocí rozhovorů se zástupci tří českých bank. Diplomová práce poskytuje pohled na stav dnešních nefinančních výkazů shrnuje doporučení pro tvorbu transparentního a přehledného nefinančního reportu. Zároveň popisuje vyhodnocování nefinančních výkazů bankami během poskytování úvěrového financování svým klientům.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Koncepty udržitelného rozvoje společnosti

Cílem první kapitoly je teoretické popsání historie a současnosti udržitelného rozvoje společností v Evropě i ve světě. Následně pak definování legislativních povinností nefinančního výkaznictví na půdě Evropské unie. Trvale udržitelný rozvoj společnosti je proces, který se snaží uspokojit současné potřeby lidí, a to bez ohrožení možnosti budoucích generací uspokojovat své potřeby. Udržitelný rozvoj společnosti stojí na rovnováze tří hlavních pilířů, a to ekonomický pilíř, environmentální pilíř a sociální pilíř. Ekonomický pilíř zahrnuje strategie a politiky zajišťující trvalý ekonomický růst společnosti, který je ekologicky a sociálně udržitelný. Environmentální pilíř pak zahrnuje snahu o ochranu a udržení kvality životního prostředí pro současné i budoucí generace, snahu o minimalizaci negativních dopadů hospodářských aktivit na přírodu, udržitelné využívání zdrojů a ochranu biodiverzity. Sociální pilíř zahrnuje snahu o zajištění spravedlivé a rovné společnosti, ochranu lidských práv, zlepšení kvality života a zabezpečení sociálního začlenění všech lidí bez ohledu na jejich pohlaví, rasu, národnost, věk či zdravotní stav. (Základní pojetí konceptu udržitelného rozvoje, 2023)

V oblasti udržitelného rozvoje společností vzniklo několik konceptů, ty nejdůležitější z nich jsou Corporate Social Responsibility (dále CSR), Environmental, social and corporate governance (dále ESG) a Sustainable Development Goals (dále SDGs).

1.1 Teoretické vymezení konceptů

Udržitelný rozvoj společnosti je velmi komplexní téma, které je známe již desítky let. V posledních letech však toto téma získalo na důležitosti. Mezi nejznámější autory, kteří se problematikou CSR zabývají, patří například Archie Carroll (1939), David J. Vogel (1949), John Elkington (1949), Michael Porter (1947) a Mark Kramer (1959). Téma trvale udržitelného rozvoje společností je řešeno několika různými koncepty. V této kapitole jsou definovány ty nejdůležitější koncepty, které udržitelný rozvoj společnost řeší.

1.1.1 Sociální odpovědnost firem (CSR) jako nástroj Public Relations

Marketingový mix je základní nástroj marketingového řízení, který pomáhá společnostem v plánování a následném uskutečňování své marketingové strategie. Marketingový mix se skládá ze 4P (Produkt, cena, místo a propagace). Produkt dle Svobody (2009) označuje samotný výrobek, nebo službu a zahrnuje veškeré jeho vlastnosti, jako je například kvalita výrobku, design, nebo výhody, které daný výrobek spotřebiteli nabízí. Cena určuje hodnotu produktu a zároveň stanovuje jeho tržní pozici. Místo pak zahrnuje veškeré aspekty distribučního řetězce společnosti, může se jednat o skladování produktu, distribuci koncovému zákazníkovi, nebo jeho umístění. Propagace pak zahrnuje veškerou komunikaci směrem k potenciálnímu klientovi. Jedná se o tzv. komunikační mix společnosti. (SVOBODA, 2009) Dle Kotlera (2007) lze komunikační mix společnosti definovat jako soubor nástrojů. Spadá sem například Public Relations (dále PR), přímý marketing, reklama, podpora prodeje

a osobní prodej. Hlavním účelem komunikačního mixu společnosti je udržení stávajících a oslovení nových potenciálních klientů. Obecně lze říct, že komunikační mix je soubor nástrojů, které společnost využívá k interní a externí komunikaci.

Právě v rámci propagace a celkového komunikačního managementu společností v poslední době významně využívá sociální odpovědnost jako jeden z hlavních nástrojů.

Public Relations označuje vztah s veřejností. Zjednodušeně lze říct, že se jedná o seznam nástrojů a technik, které daný subjekt využívá k tomu, aby komunikoval s veřejností. Oproti reklamě PR zahrnuje komunikaci nejen s klienty, ale také se zaměstnanci, tiskem, místními komunitami a dodavatelským řetězcem. Samotným cílem PR je potom zlepšit povědomí, a především smýšlení široké veřejnosti o značce společnosti. Mezi PR nástroje pak můžeme řadit vztahy s medií, vztahy s neziskovými společnostmi, komunikace s místními komunitami, veřejné akce, vztahy se svými zaměstnanci, firemní identitu a také sociální odpovědnost společnosti. (EVOLUTION MARKETING, 2023)

Historie implementace CSR do podnikové praxe se datuje do 60. let 20. století, kdy se začaly objevovat první iniciativy na vytváření ukazatelů pro hodnocení společenské odpovědnosti firem. Tyto ukazatele se postupem času staly stále důležitějšími a významnějšími, zejména v souvislosti s rostoucím vědomím o důležitosti udržitelnosti a odpovědnosti firem. (Gazdar, 2007) Implementace se postupně rozvíjela během 20. století a významně se zrychlila v posledních desetiletích.

Počátky firemní společenské odpovědnosti se datují do 60. a 70. let, kdy se objevily první iniciativy týkající se odpovědného působení firem. V roce 1980 se pak stala firemní společenská odpovědnost významným tématem a některé společnosti začaly vydávat zprávy o svých sociálních a environmentálních aktivitách. Mezi průkopníky v této tematice se uvádějí společnosti jako Royal Dutch/Shell, IBM a Hewlett-Packard. V roce 1994 zakladatel britské poradenské společnosti SustainAbility John Elkington poprvé použil slovní spojení „the triple bottom line“ (zkráceně TBL). TBL je koncept, který se zaměřuje na tři hlavní složky podnikání a to ekonomický, sociální a environmentální. Jedná se o složky, které jsou často zmiňovány i ve spojení se CSR. Tyto tři hlavní složky se později staly základem pro většinu reportingových standardů po celém světě. (RICHARDSON, HENDRIQUES, 2004). V roce 1997 byla založena nezávislá organizace Global Reporting Initiative, která je považována za jednoho z předních světových expertů v oblasti nefinančního reportingu. Do dnešní doby jsou standardy GRI používány majoritou společností. Mezi roky 2000 a 2010 se diskuse o udržitelném a odpovědném podnikání firem ještě více akcelerovala. Společnosti však zároveň začali postrádat jednotnou metodiku dle které postupovat. CSR reporty vzhledem k své podstatě nebyly jednotné a společnosti v nich mohly zveřejňovat informace dle svého uvážení. V návaznosti na tyto skutečnosti začali organizace tvořit nové standardy a regulace v oblasti CSR. Příkladem mohou být první dobrovolné standardy od společnosti GRI s názvem „GRI Guidelines for Sustainability Reporting“. Tyto standardy poskytují společnostem jasný rámec, podle kterého nefinanční reporting sestavit. V roce 2001 také Evropská komise iniciovala vznik standardů pro vykazování udržitelnosti. V návaznosti na tuto iniciativu

v červnu roku 2001 vznikla agentura EFRA. Od roku 2010 se stalo CSR mainstreamovým tématem a mnoho společností začalo systematicky implementovat iniciativy týkající se udržitelnosti a odpovědnosti. V současnosti je firemní společenská odpovědnost považována za klíčový prvek pro dosažení udržitelného rozvoje a je podporována řadou mezinárodních iniciativ, jako je například Agenda 2030 OSN pro udržitelný rozvoj. (CRANE, MCWILLIAMS, MATTEN, MOON, S.SIEGEL, 2008)

Různých definic lze nalézt celou řadu níže jsou uvedeny definice nejznámějších organizací:

Podle The Corporate Social Responsibility Newswire Services představuje CSR integraci firemních praktik a hodnot takovým způsobem, že jsou do nich zahrnuty zájmy všech zainteresovaných subjektů včetně spotřebitelů, zaměstnanců, investorů a životního prostředí. (The Corporate Social Responsibility Newswire Services, 2023). World Business Council for Sustainable Development (2023) představuje CSR jako kontinuální závazek podniků chovat se eticky a přispívat k ekonomicky udržitelnému růstu a zároveň se zasazovat o zlepšování kvality života zaměstnanců a jejich rodin, stejně tak jako lokální komunity a společnosti jako celku. Mezinárodní organizace Business for Social Responsibility (2023) definuje CSR jako řízení obchodní činnosti takovým způsobem, který naplňuje či překračuje etická, právní, komerční a společenská očekávání od byznysu. Z výše uvedeného je zcela zřejmá šíře daného konceptu. I přes danou šíři a nejednotnost v definicích lze stanovit hlavní principy CSR jde především o následující:

- **Dobrovolnost** – na rozdíl od konceptů, které budou rozebrány v dalších částech diplomové práce je koncept CSR zcela dobrovolný nad rámec povinností, které jsou společností stanoveny legislativou.
- **Aktivní spolupráce se zainteresovanými stranami** – spolupráce se zainteresovanými stranami je jedním z velmi důležitých principů. Společnost díky ní často získá nový pohled na její dosavadní podnikání. Spolupráce pak také často přináší možnost vytvářet takzvané „win-win“ situace.
- **Komplexnost a fungování podniku s ohledem na TBL** – Triple bottom line business neboli TBL na tři hlavní aspekty, na které by se společnosti měli zaměřit. Jsou jimi aspekt ekonomický, environmentální a sociální.
- **Systematičnost a dlouhodobý časový horizont** – je důležité, aby koncept CSR byl zahrnut do dlouhodobých strategií společnosti a zároveň do její hodnot a vize.
- **Odpovědnost vůči společnosti a přispívání k rozvoji kvality života** – firmy by měly pracovat ve prospěch společnosti a zvyšovat kvalitu života zainteresovaných stran, popřípadě obyvatelstva. (KAŠPAROVÁ, KUNZ, 2013)

CSR bylo také akcelerováno několika kauzami. Mezi jednu z nejznámějších patří kauza Enron, která značně napomohla na popularitě nefinančního výkaznictví. Kauza Enron byla jednou z nejvýznamnějších kauz v oblasti finančního účetnictví v moderní historii. Společnost Enron byla jednou z největších energetických společností na světě. Společnost však za účelem navýšení ceny svých akcií a své hodnoty záměrně manipulovala své finanční výkaznictví. Díky tomu se společnosti podařilo utajit hloubkou finanční krizi společnosti. Když byly

tyto praktiky odhaleny, Enron byl nucen přiznat své finanční problémy a v důsledku toho došlo ke krachu společnosti. Následně bylo zjištěno, že Enron měl významné nedostatky ve svém finančním účetnictví, včetně skrytých dluhů a nezdravých finančních transakcí. Kauza Enron vedla k obrovským ztrátám pro investorů a zaměstnance společnosti a stala se symbolem nečestných praktik v oblasti finančního účetnictví. To také vedlo ke zlepšení regulačních opatření a k větší odpovědnosti společností za poskytování přesných a úplných informací ve svých finančních výkazech. (CHENG et al., 2020).

V posledních letech je CSR je stále důležitějším tématem. Pokud společnosti jednájí dle konceptu CSR, může jim to přinést značné výhody, které dnes již přesahují pouze pozitivní PR společnosti. Poslední době můžeme sledovat čím dál větší tlak ze strany zákazníků, místních komunit, různých vládních orgánů, odběratelů, ale i bank a věřitelů na to, aby se společnosti chovali odpovědně, a to jak z pohledu sociálního, tak environmentálního. Odpovědné podnikání ve spojení s vhodně zvoleným komunikačním mixem pak společností přináší dlouhodobou konkurenční výhodu.

1.1.2 Environmental, Social and Corporate Governance (ESG) pilíře udržitelného rozvoje

Environmental, Social a Governance (dále jen ESG) vychází přímo vychází z konceptu CSR. Oproti CSR se však ESG zaměřuje na větší šíři oblastí zájmů a odpovědností. Hlavní přidanou hodnotou konceptu ESG oproti CSR je možnost úsilí společností, které rozvíjejí činnosti v tomto odvětví, hodnotit a měřit. (BRITZ, MEIER, 2022).

Přesto, že historie CSR je poměrně dlouhá, ohledně historie ESG totéž říct nemůžeme. Problematika ESG byla poprvé zmíněna ve zprávě Organizace spojených národů s názvem Principy odpovědného investování, která byla vydána v roce 2006. Tato zpráva se skládá ze zprávy Freshfield Report z roku 2006, která pojednává o porušení lidských práv a environmentálních standardů v souvislosti s činnostmi některých ropných společností v Nigérii, zejména v deltě řeky Niger a ze zprávy „Who Cases Wins“. (ATKINS, 2020)

Cílem zprávy o Principech odpovědného investování bylo poskytnout investorům nástroje pro hodnocení rizik a příležitostí v souvislosti s environmentálními, sociálními a správními faktory a podporovat udržitelné investice. Zpráva také způsobila, že se odpovědné investování stalo významným tématem v oblasti investování. Tuto zprávu v roce 2006 podepsalo 63 investičních společností, které dohromady spravovaly kapitál v hodnotě 6,5 bilionu dolarů. Počet podpisů následně každoročně rostl. V roce 2019 bylo pod touto zprávou podepsáno 2 450 společností, které spravovaly přes 80 bilionů dolarů. (ATKINS, 2020). Důraz na ESG stále více roste, protože velcí institucionální investoři dávají jasně najevo, že od společností, které drží, očekávají, že se budou výrazně zavazovat k dodržování kritérií ESG. Obecně tak lze říct, že ESG kritéria byly primárně akcelerovány přes finanční trhy, kdy si investoři začali uvědomovat, že finanční výkaz pro zhodnocení zdraví společnosti není zcela dostatečný a zároveň začali řešit rizika spojená s klimatickými změnami. (ATKINS, 2020).

Na tyto požadavky investorů a spotřebitelů následně reagovala i EU, která v roce 2015 vydala směrnici o reportingu ESG kritérií v podobě povinnosti nefinančního výkaznictví (NFRD). Jedná se první směrnici Evropské komise k ohledně této problematiky. Směrnice vyžaduje, aby velké společnosti (neboli společnosti s více než 500 zaměstnanci) poskytovaly informace o svých politikách, cílech a výsledcích v oblasti environmentální a sociální odpovědnosti, lidských práv, diverzity a boje proti korupci. Tyto informace pak mají být poskytovány v nefinanční zprávě, která se připojuje k ročnímu finančnímu výkazu.

Cílem směrnice je podpořit udržitelný rozvoj a zvýšit transparentnost velkých společností v otázkách environmentální, sociální a správní odpovědnosti. V roce 2021 byla směrnice revidována a nahrazena novou směrnicí o udržitelnosti podnikání (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD), která má rozšířenější požadavky na zprávy o nefinančních informacích a platit bude od roku 2024.

„Koncept ESG v podstatě znamená, že firmy vedle finančních údajů musí reportovat i nefinanční ukazatele, které měří odolnost jejich byznysu i z pohledu dopadů na životní prostředí, sociální oblast nebo z pohledu corporate governance.“ (JUNGBAUEROVÁ, 2022).

Jednotlivé pilíře konceptu ESG pak vznášejí požadavky, co vše by společnost měla v rámci zprávy o udržitelnosti vykázat. Tyto požadavky jsou pak dále dokresleny jednotlivými standardy, dle kterých lze zprávu o udržitelnosti sestavit. Příkladem těchto standardů mohou být standardy od neziskové organizace Global Reporting Initiative (dále GRI), nebo standardy, které budou v budoucnu platné na území EU European sustainability reporting standards (dále ESRS). Vzhledem k velké komplexnosti nefinančního reportingu se často jednotlivé standardy liší svým přístupem, požadavky na data jsou však velmi podobné napříč všemi standardy.

Environmentální pilíř (E) momentálně asi nejvíce diskutovaný. I díky tomu většina společností již ví, co si pod tímto pilířem představit. Pod tento pilíř spadá klimatická neutralita, snižování emisí oxidu uhličitého, energetická náročnost společnosti, podpora biodiverzity, nebo také cirkulární ekonomika. Druhým pilířem je pak pilíř sociální (S). Tento pilíř řeší primárně chování společnosti vůči svým zaměstnancům a lidem, kteří jsou společností ovlivněni. Primárně se jedná o podporu zdraví a bezpečnosti, podpora vzdělání zaměstnanců, work-life balance, rovné příležitosti, akce pro místní komunity v místech, kde společnost podniká, nebo diverzita a respektování menšin. Poslední písmeno G značí část corporate governance. V této části se koncept zabývá primárně kritérii odpovědného řízení společnosti. Pod tuto část můžeme najít boj proti korupci, daňovou politiku společnosti, nezávislost představenstva, nebo odměňování manažerů společnosti. (SEBORSKÝ, 2022).

Petr Jonák (2023) také v rozhovoru zmiňuje, že přestože Evropská unie nyní přichází s legislativním rámcem nefinančního reportingu zvaným Corporate Sustainability Reporting (zkráceně CSRD), není ESG výmyslem Bruselu. Tématikou ESG již žije severní Amerika i Asie. Celý koncept se také do značné míry promítl do finančních trhů. Investoři pohybující se na finančních trzích dnes vyhledávají více společnosti, které již vykazují nefinanční zprávy a řídí se udržitelným rozvojem společnosti. Toto dokazuje i studie od společnosti Morningstar

(2023), která je více rozebrána v kapitole 1.2.3. Sustainability Finance Disclosure Regulation (SFRD).

Vedle legislativy tlačí na tematiku ESG i mnoho velkých společností. Ty požadují po svých dodavatelích ESG data, které dokonce některé z nich i auditují. Tím pádem je možné, že i společnosti, které nebudou spadat pod legislativní povinnost nefinančního reportingu, budou muset nefinanční výkaz sestavit, aby nepřišly o své odběratele. Typickým příkladem může být třeba skupina Volvo, která již po svých dodavatelích požaduje určité certifikace v oblasti udržitelnosti, jako například aplikovaná environmentální management. (STANDARDNÍ PODMÍNKY VOLVO CAR CZECH REPUBLIC S.R.O, 2017).

1.1.3 Sustainable Development Goals (SDG)

Sustainable Development Goals (2022) dále označováno jako SDG je 17 cílů OSN, které jsou součástí Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj. OSN (2015) Cíle byly přijaty v roce 2015. Tyto cíle pokrývají širokou škálu témat, které jsou klíčové pro udržitelnost a zahrnují ekonomické, sociální a environmentální aspekty. Jednotlivé cíle OSN znějí následovně:

- Konec chudoby – ukončit chudobu ve všech jejích formách a dimenzích.
- Konec hladu – ukončit hlad, zajistit potravinovou bezpečnost a vylepšit výživu.
- Zdraví a kvalitní život – zajistit zdraví a pohodu pro všechny v každém věku.
- Kvalitní vzdělání – zajistit všeobecné, rovné a kvalitní vzdělání a celoživotní vzdělávání.
- Rovnost mužů a žen – dosáhnout genderové rovnosti a posílit roli žen a dívek.
- Pitná voda, kanalizace – zajistit přístup ke čisté vodě a hygienickým podmínkám pro všechny.
- Dostupné a čisté energie – zajistit přístup ke spolehlivé, udržitelné a moderní energii pro všechny.
- Důstojná práce a ekonomický růst – podpořit trvalý a inkluzivní ekonomický růst, plnou a produktivní zaměstnanost a důstojnou práci pro všechny.
- Průmysl, inovace a infrastruktura – budovat rezilientní infrastrukturu, podporovat inkluzivní a udržitelný průmysl a podporovat inovace.
- Méně nerovnosti – snížit nerovnosti uvnitř zemí a mezi nimi.
- Udržitelná města a obce – udělat města a osady inkluzivní, bezpečné, odolné a udržitelné.
- Odpovědná výroba a spotřeba – zajistit udržitelné spotřební a produkční vzorce.
- Klimatická opatření – podniknout naléhavé kroky k boji proti změně klimatu a jejím dopadům.
- Život ve vodě – chránit a obnovovat oceány, mořské ekosystémy a jejich biodiverzitu.
- Život na souši – chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání soušských ekosystémů, lesů, zem
- Mír, spravedlnost a silné instituce – podpořit mírumilovnost a inkluzivní společnosti pro udržitelný rozvoj, zajistit přístup ke spravedlnosti a posílit účinnost a odpovědnost institucí na všech úrovních.

- Partnerství ke splnění cílů – posílit prostředky implementace a revitalizovat globální partnerství pro udržitelný rozvoj. (Cíle udržitelného rozvoje, 2023)

Iniciativa Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) významně přispěla světu tím, že poskytla univerzální rámec pro udržitelný rozvoj. Zvýšila povědomí o potřebě kolektivní akce společností k řešení nejnaléhavějších světových problémů, jako je chudoba, hlad, nerovnost a změna klimatu. Cíle udržitelného rozvoje je zmobilizovaly vlády, organizace a soukromý sektor ke spolupráci na dosažení udržitelného rozvoje. Cíle udržitelného rozvoje rovněž umožnily zemím sledovat svůj pokrok a identifikovat oblasti, které je třeba zlepšit. Iniciativa podpořila partnerství a spolupráci mezi různými zainteresovanými stranami a podpořila sdílení znalostí v oblasti udržitelnosti. Celkově iniciativa SDG přispěla k budování udržitelnějšího a spravedlivějšího světa. (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, 2015)

1.2 Legislativní ukotvení tématu

ESG faktory jsou poslední dobou stále důležitějšími v oblasti investování a podnikání. V reakci na tento fakt mnoho zemí zavádí právní předpisy, které ESG faktory zahrnují nebo na ně odkazují. V Evropské unii byla v roce 2014 přijata směrnice NFRD, která byla později nahrazena směrnicí CSRD. Povinnost nefinančního výkaznictví je však řešeno i v zemích mimo EU. Příkladem mohou být následující země:

Kanada má několik právních předpisů týkajících se ESG, včetně Kanadského zákona o společnostech, který vyzývá společnosti k zohledňování zájmů zainteresovaných stran, vč. zájmů životního prostředí a sociálních aspektů. Dále existuje Kanadský zákon o finančním průmyslu, který vyzývá finanční instituce, aby zahrnovaly ESG faktory do svého rozhodovacího procesu. (Bank Act (S.C. 1991, c. 46), 2023)

V Japonsku existuje "Kodex pro investice v odpovědném investování" z roku 2017, který vyzývá investory, aby zahrnovali ESG faktory do svých investičních rozhodnutí. V roce 2020 Japonsko také vydalo směrnice pro finanční instituce, aby zohledňovaly ESG faktory při investicích do zahraničí. (Supervisory Guidelines and Policies , 2020)

V roce 2020 Australská průmyslová komise vydala směrnice pro finanční instituce. Tato směrnice požaduje, aby společnosti zahrnovaly ESG faktory do svého investičního rozhodování. Austrálie také roku 2021 zavedla zákon o modernizaci korporačního práva, který vyzývá společnosti k zahrnování zájmů zainteresovaných stran, stejně jako je tomu v Kanadě (Australian Securities and Investments Commission Act 2001, 2021)

V USA zatím neexistuje celostátní právní předpis týkající se ESG faktorů, ale některé státy a města zavádějí své vlastní předpisy. Například Kalifornie vydala v roce 2018 zákon o udržitelných investicích, který vyžaduje, aby důchodové fondy zohledňovaly ESG faktory při svých investicích. New York také zavedl zákon o udržitelných investicích v roce 2019. (WORKS, 2022)

Evropská unie přijala několik nařízeních, které dohromady definují rámec politiky udržitelných financí Evropské unie. Mimo již zmiňované směrnice NFRD a CSRD je třeba doplnit také

směrnici SFRD a nařízení o taxonomii. Tato jednotlivá nařízení jsou detailněji rozebírána níže. Tato nařízení pak tvoří komplexní celek požadavků na širokou škálu společností. Tyto požadavky pak primárně sledují rozdělení udržitelných a neudržitelných činností společností (taxonomie), zveřejňováním informací souvisejících s udržitelností ve finančním sektoru (SFRD) a zvýšení transparentnosti výkaznictví jednotlivých společností (NFRD, CSRD). (KÁBRTOVÁ, 2021)

1.2.1 Non-Financial Reporting Directive (NFRD)

V roce 2014 byla Evropskou unií přijatá první směrnice o nefinančním výkaznictví Non-Financial Reporting Directive (SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/95/EU). NFRD se vztahuje především na velké společnosti veřejného zájmu s více než 500 zaměstnanci, a to včetně společností kotovaných na burze, bank a pojišťoven. Hlavním cílem NFRD je zvýšit transparentnost výkaznictví a podpořit místní komunity, zainteresované strany, investory a spotřebitele při hodnocení nefinanční výkonnosti velkých společností. NFRD se týkalo více jak 11 000 společností, které podnikají na půdě EU z toho více jak 500 společností, které sídlí v České republice. (Directive 2014/95/EU, 2014).

NFRD bylo v roce 2022 nahrazena přísnější směrnici s názvem Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

1.2.2 Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

Nynější standardy ESRS, které vytvořila agentura EFRAG, budou legislativně ukotveny ve směrnici Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Tato směrnice bude vyžadovat, aby podniky splňující určité podmínky každý rok vedle finančního výkazu zveřejnily i nefinanční výkaz dle standardů ESRS. Dne 28.11.2022 byla směrnice CSRD schválena radou Evropské unie. Směrnice CSRD mění dosavadní směrnici o nefinančním výkaznictví z roku 2014 (NFRD). Nová směrnice zavádí podrobnější požadavky na výkaznictví a zároveň požadavky rozšiřuje na požadavek i na společnosti mimo EU, které v EU vyvíjejí významnou obchodní činnost. (MACHOVÁ, 2022).

„Návrh směrnice CSRD rozšiřuje stávající zásady schválené Evropskou komisí týkající se reportingu společností o tom, jak řídí společenská a environmentální rizika. CSRD rozšiřuje povinnost reportingu na všechny akciové společnosti obchodované na burzách, které splňují alespoň dvě ze tří kritérií. Kritéria jsou následující: více než 250 zaměstnanců, obrat přes 40 milionů eur a více než 20 milionů eur v aktivech. Ostatní malé a střední podniky s akciemi obchodovanými na burzách mají lhůtu 3 roky na aplikaci reportingu. CSRD formu těchto reportů standardizuje a dále rozšiřuje. V neposlední řadě také stanovuje povinnost auditu zaměřeného na ESG rizika.“ (PROKOP, 2022)

Z výše uvedené citace je evidentní, že povinnost nefinančního výkaznictví bude dle směrnice CSRD rozšířena na podniky, které splňují alespoň dvě ze tří kritérií, které jsou následující:

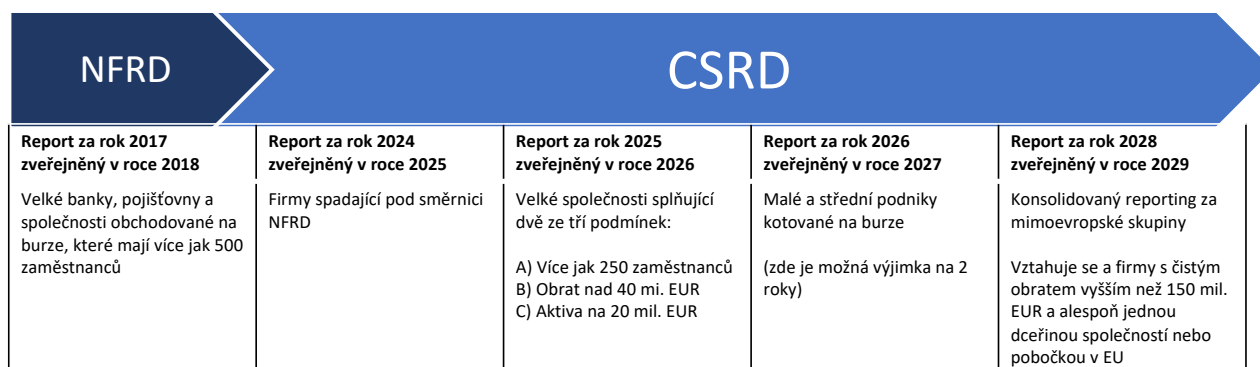
- Společnost má více jak 250 zaměstnanců

- Obrat společnosti činí více jak 40 milionů euro ročně
- Společnost vlastní aktiva přesahující 20 milionů euro.

Nefinanční reporting také bude povinný pro veškeré společnosti, které jsou kótovány na burze a včetně malých a středních podniků. Díky těmto změnám se povinnost nefinančního reportingu z původních 11 000 společností, dle směrnice NFRD, navýšil přibližně na 50 000 společností. V rámci České republiky bude povinnost navýšena z 50 společností až přibližně na 1 500 firem. (JURCENKO, 2022).

Pro dokreslení směrnice CSRD je třeba zmínit, že nařízení bude probíhat v jednotlivých fázích, dle typu společnosti:

- Společnosti, které již nyní podléhali směrnici NFRD musejí dle CSRD zveřejnit první nefinanční výkaz v roce 2025 a to za účetní rok 2025
- Společnosti nad 250 zaměstnanců, které nepodléhali směrnici NFRD musejí první výkaz zveřejnit v roce 2026 a to za účetní rok 2025
- Společnosti, které nespádají pod bod 1 a 2 a jsou kotované na burze, kaptivní pojišťovny a nekomplexní úvěrové instituce budou muset zveřejnit první výkaz v roce 2027 a to za účetní rok 2026.
- Poslední fází je pak zavedení reportingu pro společnosti třetích zemí, které na území EU vyvíjejí významné obchodní aktivity. Tyto společnosti budou muset svůj první nefinanční výkaz zveřejnit v roce 2029 a to za účetní rok 2028. (MACHOVÁ, Alice, 2022)

Obrázek 1: Časový vývoj směrnic NFRD a CSRD

Zdroj: vlastní zpracování dle <https://frankbold.org/sites/default/files/zpravodaj/image3.jpg>

1.2.3 Sustainability Finance Disclosure Regulation (SFRD)

Směrnice Sustainability Finance Disclosure Regulation (SFRD) se zaměřuje na poskytování informací o udržitelnosti v oblasti financování a investování. Tato směrnice vstoupila v platnost v prosinci roku 2019 na nařízení Evropského parlamentu a Rady EU. Hlavním cílem této směrnice je zajištění transparentnosti a informovanosti investorů a spotřebitelů o tom, jak jejich investice a financování přispívají k udržitelnosti a klimatickým změnám. Směrnice se vztahuje primárně na finanční instituce a investiční manažery, kteří musejí dle směrnice

zveřejňovat informace o tom, jakým způsobem zohledňují environmentální, sociální a správní faktory v rámci svých investičních rozhodnutí. Legislativní nařízení má tedy zajistit zveřejňování informací, které se týkají ESG rizik pro koncové investory. Koncový investor by díky této směrnici měl mít možnost kvalifikovaně posoudit veškeré dopady dané investiční příležitosti z hlediska její dlouhodobé udržitelnosti. (NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/2088 , 2019) .ESG riziko je pak dle této směrnice definované následovně:

„událost nebo situace v environmentální nebo sociální oblasti nebo v oblasti správy řízení, která by mohla mít, pokud nastane, významný nepříznivý dopad na hodnotu investice“ (NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/2088 , 2019).

Povinnosti, které ze směrnice SFRD vyplývají jsou rozvrženy do několika fází:

Od března roku 2021 jsou subjekty, které jsou definovány ve směrnici SFRD v článku 2, tedy účastníci finančního trhu (především portfolio manažeři v širokém smyslu) a finanční poradci musejí plnit následující povinnosti:

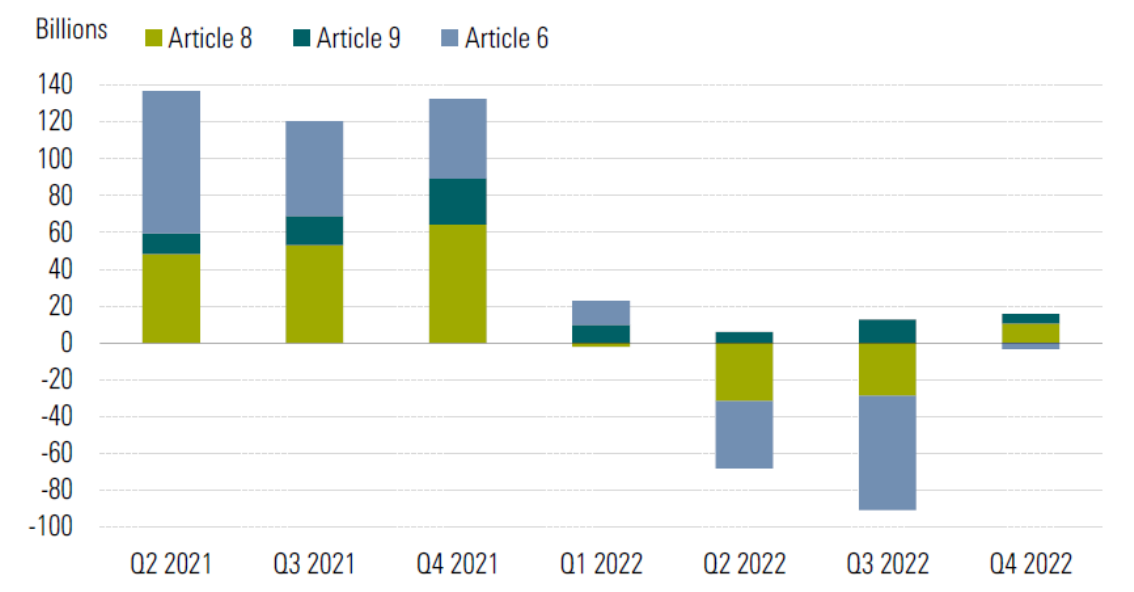
- „povinnost zveřejnit na svých webových stránkách informaci o politikách začleňování rizik udržitelnosti do procesů investičního rozhodování (čl. 3 SFDR);
- povinnost zveřejnit na svých webových stránkách prohlášení („PAIs statement“) o politikách náležité péče ve vztahu k hlavním nepříznivým dopadům (Principle Adverse Impacts – „PAIs“) investičních rozhodnutí na faktory udržitelnosti, které zohledňují (čl. 4 SFDR);
- povinnost zahrnout do svých zásad odměňování to, jak jsou tyto konzistentní se začleňováním ESG rizik, a tyto informace zveřejnit na svých webových stránkách (čl. 5 SFDR);
- povinnost začlenit do informací zveřejňovaných před uzavřením smlouvy popis způsobu, jakým jsou ESG rizika začleňována do investičních rozhodnutí, a výsledky posouzení dopadů ESG rizik na návratnost nabízených finančních produktů (čl. 6 SFDR); dané informace pak v závislosti na typu subjektu zveřejnit způsobem dle čl. 6 odst. 3. SFDR.“ (KINKOR, 2021).

Zároveň jsou však povinnosti, které zahrnují články 4 a 6 koncipovány na takzvané „comply or explain“ bázi. Tato báze subjektům umožňuje to, že pokud se subjekt domnívá, že ESG rizika jsou v daném případě irelevantní, nemusí dané informace zveřejňovat a namísto nich zveřejní důvody proč rizika nepovažují za relevantní. (KINKOR, 2021)

Druhou fází je pak rozšíření směrnice SFRD z povinnosti zveřejňování informací za jednotlivé subjekty na zavedení povinnosti zveřejňovat informace, které se týkají nepříznivých dopadů z hlediska udržitelnosti až na jednotlivé finanční produkty (KINKOR, 2021).

Směrnice SFRD dále pracuje s dvěma pojmy, které rozšiřují informační povinnost na rámec informací, které jsou povinné pro takzvané „klasické produkty. Jedná se pojmy „light green“ a „dark green“. Tyto pojmy jsou definovány podle toho, jakým způsobem daná finanční produkt přispívají k udržitelnému rozvoji. V případě označení „Light green“ se jedná o takové finanční produkty, které majoritně prosazují environmentální a sociální cíle. Zároveň však společnosti, které jsou koncovými příjemci investice, musejí dodržovat postupy řádné správy a řízení, což odkazuje na část governance. Tento pojem je podrobněji

definován ve článku 8 směrnice SFRD. Dark green je druhý pojem a pojednává o finančních produktech, které sledují cíle udržitelných investic, nebo snižování emisí uhlíku (KINKOR, 2021). Tyto produkty by však dle definice ve směrnici měly být v souladu s EU taxonomií. O pojmu detailněji pojednává článek 9 směrnice SFRD. Prvního ledna roku 2023 se staly účinné regulační technické normy (RTS), které mají zpřesnit metodiku vykazování v rámci směrnice SFRD. Směrnice SFRD je již dnes velmi sledovanou na finančních trzích. Již v dnešní době lze sledovat, že investoři více věří „zeleným“ fondům než klasickým. Směrnice pak investorům přinesla vyšší míru informovanosti, o tom, jakým způsobem společnosti a jednotlivé investiční nástroje postupují v rámci ESG kritérií.

Obrázek 2: Vklady a výběry kapitálu do fondů dle čl.6, čl.8 a čl.9

Zdroj: <https://www.morningstar.com/en-uk/lp/sfdr-article8-article9>

Obrázek č. 2 znázorňuje výši investic od poloviny roku 2021 do fondů, které byly rozřazeny dle čl. 6 (fond zveřejňuje pouze informace jakým způsobem se staví k ESG rizikům) čl. 8 „light green fondy“ (fondy, které prosazují environmentální a sociální cíle) a čl. 9 (fondy, které sledují environmentální cíle). Z Grafu je evidentní, že investoři stále více investují své prostředky do fondů, které plní článek 8, nebo 9. Zároveň si lze všimnout, že v době, kdy docházelo majoritně k výběru prostředků z fondů, investoři stále investovali do fondů dle čl.9, tedy fondů, které sledují environmentální cíle.

1.2.4 Taxonomie EU

Taxonomie EU je dokument, kterým se Evropská unie snaží docílit společného rámce pro posuzování, jakým způsobem různé hospodářské činnosti přispívají k udržitelnosti a klimatické stabilitě. Cílem je zajistit, aby se investice soustředily na udržitelné projekty a aby se minimalizovala investice do činností, které přispívají k negativním environmentálním dopadům. EU taxonomie vstoupila v platnost dne 12. července roku 2020. Jedná se o klasifikační

system, který slouží pro určení těch ekonomických činností, které lze považovat za „zelené“, neboli udržitelné.

EU taxonomie sleduje hlavních šest cílů, které se týkají environmentální části. Jedná se o zmírnění dopadu a adaptaci na klimatické změny, oběhové hospodářství, ochranu vodních zdrojů, znečišťování životního prostředí a biodiverzitu. Důležité je pak zmínit, že proto, aby byl projekt v souladu s taxonomií musí významně přispívat v jedné z daných šesti oblastí a nesmí způsobovat významné škody ve zbylých pěti tématech – neboli nesmí významně poškozovat (DNSH – „do not significant harm“). V rámci toho byla do taxonomie vybrána řada odvětví vzhledem k jejich klíčové roli při zmírňování změn klimatu. Odvětví, která jsou nyní v rámci taxonomie zpracovávána, jsou následující:

- zemědělství, lesnictví a rybolov;
- zpracovatelský průmysl;
- dodávky elektřiny, plynu, páry a klimatizace;
- vodovody, kanalizace, odpady a související sanace;
- doprava a skladování;
- informační a komunikační technologie (ICT);
- budovy (stavebnictví a činnosti v oblasti nemovitostí, případně s aplikací na další odvětví). (EU taxonomy for sustainable activities, 2020)

List vybraných odvětví však pravděpodobně není finální a později budou do taxonomie doplňovány i další segmenty. Důležité je také zmínit, že v rámci taxonomie byly vydány technické přílohy k jednotlivým odvětvím, které společně napovídají, jakým způsobem by se měly chovat. V případě, že je hospodářská činnost v souladu s taxonomií, musí být v souladu i s technickými kritérii vydanými tzv. „EU Technical Expert Group“. Ačkoli je taxonomie "pouze" nástrojem pro klasifikaci udržitelných činností, její síla spočívá v související legislativě. Taxonomie sama o sobě nebude pro společnosti povinná, budou jí však využívat ostatní připravované nástroje podporované EU. Jako příklad legislativních norem a nástrojů, které se o taxonomii opírají, si můžeme zmínit: standard zelených dluhopisů, nízkouhlíková měřítko a pokyny pro podávání zpráv o klimatu neboli legislativa CSRD a SFRD. (SIEVÄNEN, 2021) Klíčový přínos, který si taxonomie klade, můžeme pak rozdělit na dva pohledy. Jedním je zamýšlený přínos pro investory, kdy taxonomie má přinést další nástroj pro analýzu investičních cílů. Druhým pohledem jsou pak společnosti, které budou díky legislativě pod taxonomii spadat. Pro tyto společnosti by mělo být klíčovým přínosem především lepší pochopení poptávky na trhu, možnost posouzení a kontroly pozice společnosti v rámci taxonomie a její maximální využití jakožto konkurenční nástroj a možnosti reakce na potřeby trhu. (SIEVÄNEN, 2021)

Vzhledem ke komplexnosti tohoto dokumentu a poměrně vyšší náročnosti na pochopení je níže uvedený příklad, jakým způsobem bude EU taxonomie fungovat v praxi. Společnost, která se zabývá výrobou cementu, renovuje a upravuje dva své závody, přičemž obrat a kapitálové výdaje společnosti jsou takzvaně taxonomicky sladěné (jinak řečeno společnost spadá pod legislativu CSRD).

Cementářská společnost zamýšlí renovaci a úpravy již zmíněných dvou závodů, které jsou v majetku společnosti a zároveň se podílejí přibližně na 50 % obratu společnosti. Renovace cementáren zahrnuje modernizaci primárně za účelem zvýšení úrovně energetické účinnosti, zvýšení používání směsných materiálů s cílem snížit poměr slínku (hrudky a konkrce vznikající ve vyrobeném cementu) k cementu pod 0,65 a používání alternativních slínek a pojiv. V rámci tohoto projektu se očekává, že zařízení na výrobu cementu dosáhnou tepelné energetické náročnosti přibližně 3 GJ/t slínku a uhlíkové náročnosti v souladu s EU taxonomií.

V rámci posuzování klimatických rizik závodů na základě klimatických údajů vyplynulo, že zařízení jsou zranitelná vůči povodním. Společnost se tak rozhodne zvýšit kapacitu odvodňovacích systémů a tím zvýšit odolnost závodů vůči potencionálním povodním. Náklady na přizpůsobení zařízení jsou vyčísleny přibližně na 5 milionů EUR. EUR, což představuje 80 % všech kapitálových výdajů společnosti.

Společnost usiluje o získání finančních prostředků na kapitálovém trhu a vydává zelené dluhopisy v souladu s platným standardem EU pro zelené dluhopisy, který zahrnuje splnění kritérií DNSH pro zmírnění dopadů i přizpůsobení dle EU taxonomie. Dluhopis tedy bude taxonomicky sladěn. Po dokončení prací souvisejících se zmírňováním změny klimatu by společnost mohla prohlásit, že veškerý obrat generovaný těmito dvěma závody (neboli přibližně 50 % obratu společnosti) a také 80 % jejich kapitálových výdajů je v souladu s taxonomií. (Application of the EU Taxonomy for Companies, 2022)

Pan Franěk (2023) z České Spořitelny také potvrdil, že: „banky mají do budoucna v plánu používat taxonomii EU jako hlavní dokument při posuzování svých klientů. Vidí však v nynější situaci problematiku s neúplností dat, které od svých klientů získávají. Další problematikou, kterou banky řeší, je nemožnost dělat statistické analýzy klientů z pohledu klimatických rizik. To je zapříčiněno opět tím, že data, která za společnosti mají, nejsou v delším časovém horizontu a zároveň se často jedná pouze o aproximace s nízkou vypovídající hodnotou.“

1.2.5 Shrnutí

V posledních letech se v EU stále více prosazuje myšlenka udržitelného podnikání, což je podnikání, které respektuje environmentální, sociální a ekonomické aspekty a které se snaží dosáhnout dlouhodobé udržitelnosti a prosperity. Legislativní požadavky EU v této oblasti jsou velmi důležité, avšak je třeba je správně nastavit. Odpovědné a udržitelné podnikání musí být především postavené na business stránce, protože jinak by společnosti na úkor legislativních požadavků nebyly ziskové. Evropská unie musí v rámci legislativních požadavků myslet na to, aby nenastalo zvýhodnění společností mimo Evropskou unii. V rámci globalizace mají společnosti možnost přesunout své aktivity mimo legislativní působnost, tím pádem se legislativním povinnostem vyhnout.

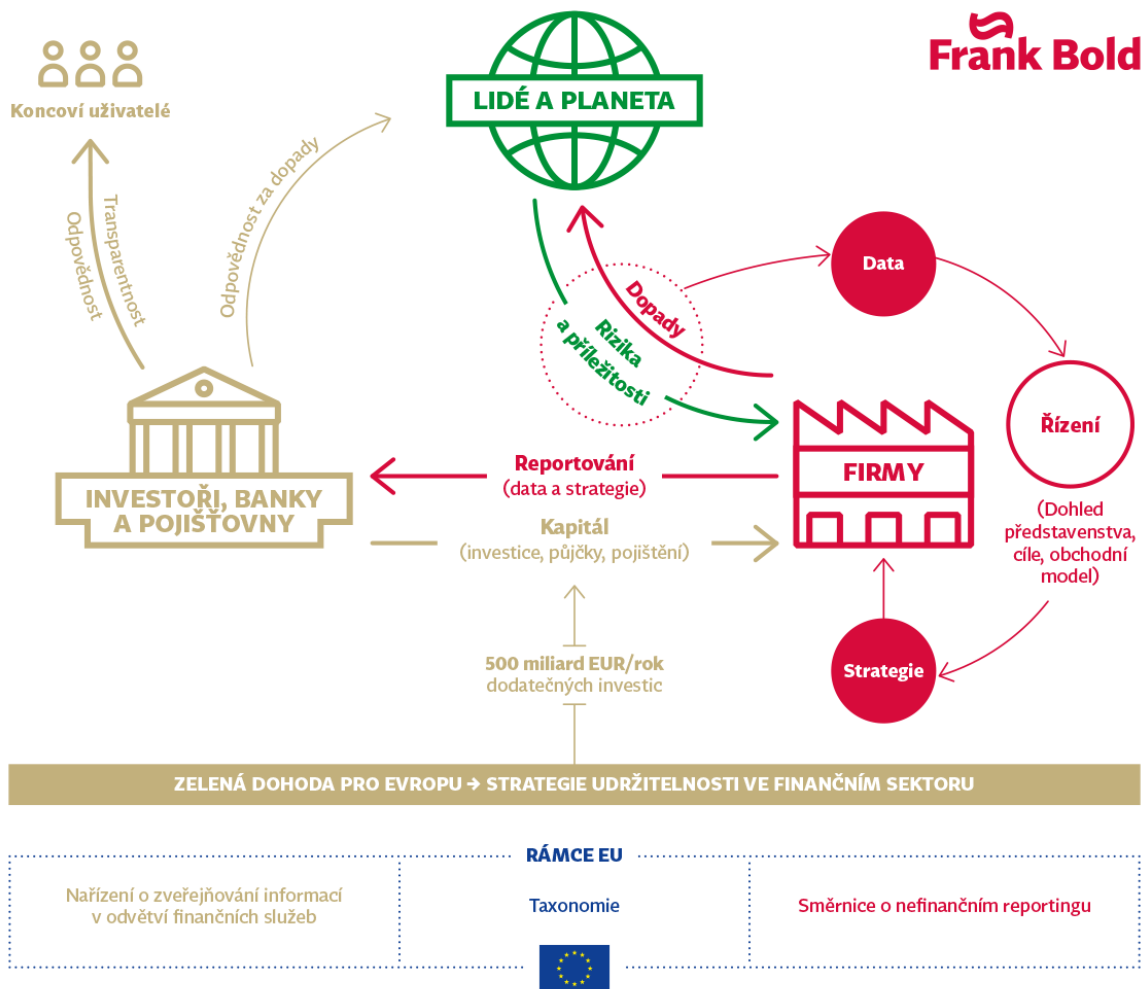
Legislativu v rámci EU lze nyní dělit dle její působnosti. Směrnice CSRD je platná pro všechna odvětví v případě, že společnosti splňují dané podmínky dle platné směrnice. Směrnice pojednává primárně pouze o povinnosti zveřejňování nefinančních dat a podobě v jaké by

data měla být zveřejněna. Tato směrnice by měla napomoci široké škále investorů a finančním institucím k lepšímu porozumění fungování společnosti a zvýšení transparentnosti výkaznictví v rámci EU. Směrnice CSRD je náhradou za směrnici NFRD, která byla v této kapitole také rozebíraná. Směrnice NFRD je v dnešní době však plně nahrazena směrnicí CSRD a v kapitole byla popisována primárně z důvodů, že se nová směrnice o NFRD částečně opírá a zpřesňuje ji. Důležité je také zmínit, že k směrnici CSRD byl vydán návrh standardů ESRS, které mají společně dodat vodítko co vše by měla společnost vykázat a jakým způsobem, proto aby byla v souladu se směrnicí CSRD. V nynějších plánech EU se také počítá, že nefinanční zpráva společnosti bude v budoucnu auditovaná stejně jako je tomu dnes u finanční zprávy. Podoba a rozsah auditu však dnes ještě není přesně definován.

Oproti tomu existuje platná směrnice s názvem SFRD, která ukládá legislativní podmínky finančním instancím na vyhodnocování jednotlivých subjektů dle platné směrnice. Směrnice dále ukládá povinnost finančním institucím informovat své stávající a potencionální klienty ohledně toho, jakým způsobem finanční instituce své aktivity vyhodnocuje z pohledu ESG kritérií. Pojem udržitelného podnikání je v investování velmi důležitý, protože se pod tímto pojmem neschovává pouze stránka „zeleného podnikání“, nýbrž tento pojem značí to, že by společnost měla působit vizí a aktivitami, které je možno vykonávat dlouhodobě a ziskově.

Celý rámec pak podtrhuje dokument zvaný EU taxonomie. Jednoduše řečeno nařízení o taxonomii stanovuje technická kritéria pro kategorizaci hospodářských aktivit, které mohou být označeny jako udržitelné. Tyto kritéria se týkají například ochrany klimatu, ochrany vodních zdrojů, ochrany biologické rozmanitosti a dalších faktorů. Nařízení o taxonomii také stanovuje pravidla pro používání označení "udržitelný" pro jednotlivé finanční produkty, které splňují kritéria uvedená v taxonomii.

Taxonomie EU je následně využívána i k dalším standardům a legislativním požadavkům. Vzhledem k tomu, že taxonomie EU je klasifikační rámec hospodářských aktivit, můžeme se s jejím využitím setkat až už při vykazování nefinanční zprávy dle směrnice CSRD. Stanovuje rámec pro směrnici SFRD, ale figuruje i v dalších směrnicích, které například stanovují normy pro emaci zelených dluhopisů. Na obrázku č.3, který k nahlídnutí níže můžeme vidět, provázanost jednotlivých směrnic, které Evropská komise vydala a znázornění pro koho jsou tyto směrnice závazné a kdo má být primárním uživatelem dat, která v rámci směrnice budou prezentována.

Obrázek 3: Informační toky dat o udržitelnosti dle NFRD, SFRD a Taxonomie EU

Zdroj: <https://frankbold.org/zpravodaj/kategorie/aktualne/jak-souvisi-chystane-evropske-standardy-pro-reporting-dat-o-udrzitelnosti-firem-s-taxonomii-a-repor>

2 Reportingové standardy

Na světě se za dobu CSR a nefinančního výkaznictví vzniklo mnoho standardů. Jako příklad mohou být standardy Global Reporting Initiative (dále GRI), European Sustainability Reporting Standards (dále ESRS), Sustainability Accounting Standards Board (dále SASB), Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (dále TCFD), nebo Carbon Disclosure Project (dále CDP). Cílem této kapitoly bude blíže rozebrat standardy GRI a ESRS. GRI standardy byly zvoleny, protože jsou momentálně využívány největším počtem společností včetně velkých českých společností (příkladem může být skupina ČEZ). Standardy ESRS byly pak zvoleny především vzhledem k tomu, že se jedná o standardy, které budou platné na území ČR,

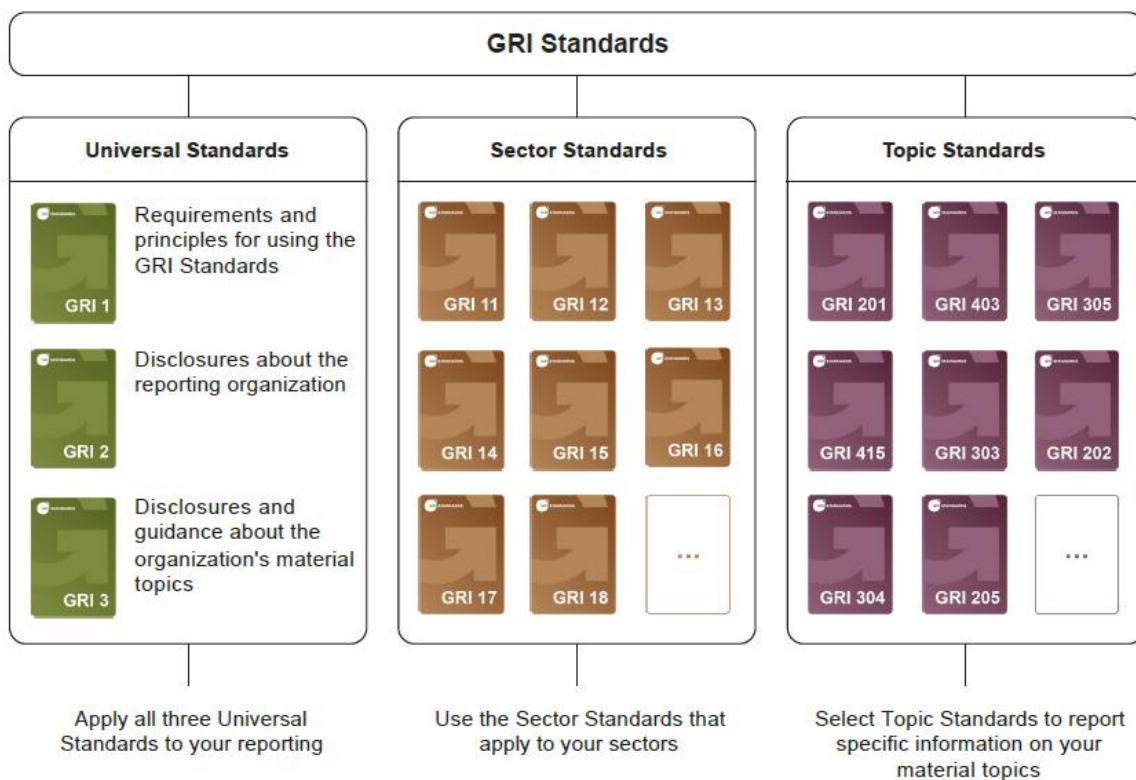
zároveň se jedná o velice aktuální standardy, které budou na rozdíl od ostatních standardů legislativně vyžadovány na celém území EU, a to díky již přijaté směrnici CSRD. Není však výjimkou, že společnosti pro své nefinanční výkaznictví používají mix vícero různých standardů, kdy například doplňují standardy GRI o standardy TCFD.

2.1 Global Reporting initiative (GRI)

Global Reporting initiative (dále GRI) je nezisková organizace, která vyvinula standardy pro hodnocení udržitelnosti a odpovědnosti podniků. Tyto standardy se zaměřují na oblasti, jako jsou sociální a environmentální vlivy, hospodaření s přírodními zdroji a vztahy s dodavateli a zaměstnanci.

GRI je jedním z nejrozšířenějších standardů pro hodnocení udržitelnosti a je považováno za jeden z předních světových standardů. Tyto standardy se používají v mnoha zemích po celém světě a jsou podporovány mnoha velkými společnostmi a organizacemi. Důležité je pak zmínit, že standardy se stále vyvíjejí a dochází k různým menším či větším úpravám. Uspořádání dokumentů, které je popsáno níže, bylo vydáno roku 2021 a je platné k prvnímu lednu roku 2023.

Standardy GRI tvoří řada dokumentů, které jsou členěné dle jednotlivých požadavků na vykazování dat společností. V rámci celé této sady ukazatelů pak najdeme jak slovní, tak číselné ukazatele, které by společnost měla vykazovat, návody a metodiky vykazování jednotlivých ukazatelů a popis účelu celkové zprávy o udržitelnosti. Jednotlivé dokumenty jsou pak číselně rozčleněny dle témat, které by společnost měla vykazovat. Dokumenty pak lze dělit dle jejich zaměření následovně.

Obrázek 4: Členění GRI Standardů

Zdroj: *GRI 1: Foundation 2021: Universal Standard* [online]. Amsterdam: GRI, 2021 [cit. 2023-03-04]. ISBN 978-90-8866-133-4. Dostupné z: www.globalreporting.org

Obrázek č.4 znázorňuje rozdělení jednotlivých sekcí standardu. Tyto sekce lze rozdělit na Obecné standardy, Standardy dle sektorů a tematické standardy. Spojení těchto sekcí by pak mělo dát dohromady ucelený pohled na společnost. Nutné je také zmínit, že kvalita zprávy je dána i tím, kolik ukazatelů z tematických standardů vykazující společnost využije.

2.1.1 Univerzální standardy GRI

Obecné standardy GRI jsou souborem standardů pro udržitelnost, které poskytují organizacím rámec pro sestavení zprávy o udržitelnosti. Organizace mají povinnost používat obecné standardy GRI, pokud se rozhodnou sestavit zprávu o udržitelnosti dle daných standardů. Použití standardů GRI není sice povinné, ale organizace, které se rozhodnou použít tyto standardy, mohou zvýšit důvěryhodnost a srozumitelnost své zprávy o udržitelnosti, a to především z důvodu toho, že tyto standardy jsou jedny z nepoužívanějších standardů na celém světě. Standardy GRI jsou využívány různými organizacemi a jsou aplikovatelné na organizace všech velikostí a odvětví. (WILLAERT, 2016)

Organizace mohou používat pouze obecné standardy GRI a sestavit kvalitní zprávu o udržitelnosti, ale tyto standardy nejsou dostatečné pro sestavení komplexní zprávy o udržitelnosti, která zahrnuje specifické požadavky na vykazování výkonnosti v různých odvětvích a

sektorech. V takových případech mohou organizace použít sektorové standardy GRI, které jsou zaměřeny na specifická odvětví a sektory a poskytují organizacím doporučení a požadavky pro sestavení zprávy o udržitelnosti v daném sektoru. Použití sektorových standardů GRI v kombinaci s obecnými standardy může organizacím pomoci sestavit komplexní a relevantní zprávu o udržitelnosti dané společnosti (GRI 1: Foundation 2021, 2021).

Obecné standardy pak tvoří tři samostatné dokumenty, které by všechny měli být aplikovány v rámci zprávy společnosti. Jedná se o GRI 1: Foundation 2021, GRI 2: General Disclosures 2021 a GRI 3: Material Topic

GRI 1: Foundation 2021 s označením GRI 1 představuje účel standardů GRI a zároveň vysvětluje klíčové pojmy, které jsou v rámci vykazování udržitelnosti využívány. Dále také uvádí požadavky a zásady vykazování, které musí organizace dodržovat, aby mohla vykazovat v souladu se standardy GRI. GRI 1 Foundation je základním dokumentem, který definuje základní zásady a postupy pro sestavení zprávy o udržitelnosti. Obsahuje návod na vytvoření zprávy, vysvětluje, jakým způsobem je zpráva používána a pro koho je určena, jaké jsou hlavní prvky zprávy a jak by měla být prezentována. (GRI 1: Foundation 2021, 2021)

GRI 2: General Disclosures 2021 s označením GRI 2 obsahuje informace, které organizace používá k poskytování informací o svých postupech vykazování a dalších organizačních podrobnostech, jako jsou její činnosti, řízení a politiky. Tyto informace umožňují nahlédnout do profilu a rozsahu organizace a poskytují kontext pro pochopení dopadů organizace. Tato část stanovuje minimální požadavky na zveřejňování základních informací o společnosti a poskytuje rámcovou metodiku pro určení hranic, v rámci, kterých organizace definují obsah a rozsah svých zpráv o udržitelnosti. Otázky, kterými se GRI 2 zabývá pak můžeme shrnout následovně:

- Jaké jsou oblasti a hranice organizace, které jsou zahrnuty v zprávě o udržitelnosti?
- Jaký je rozsah zprávy a k jakým činnostem organizace se vztahuje?
- Jaké jsou kritéria pro výběr témat, která budou zahrnuta v zprávě?
- Jaké jsou důvody pro vyloučení některých témat z dané zprávy?

Pro dopovězení na tyto otázky pak standard využívá ukazatele, které jsou brány jako minimální požadavky. Mezi tyto ukazatele standard zahrnuje následující oblasti: i) základní informace o společnosti, ii) strukturu vlastnictví a řízení, iv) zaměstnaneckou strukturu, v) politiky a praktiky týkající se zaměstnanců, vi) environmentální dopady a politiky a praktiky týkající se zákazníků a dodavatelů.

Jako **základní informace o společnosti** společnost dodává název společnosti, adresa sídla společnosti, identifikační číslo (popřípadě jiný identifikační prvek) společnosti a popis jejích hlavních aktivit. **Struktura vlastnictví a řízení** zahrnuje informace o vlastnictví společnosti, včetně informací o akcionářské struktuře, řídicích orgánech a hlavních rozhodovacích procesech. Část **rozsah dodržování standardů a etických zásad** zahrnuje informace o závazcích společnosti k etickému chování a způsobech, jakými společnost řeší a sleduje etické otázky. **Zaměstnanecká struktura** oproti ukazatelům v sociální části zahrnuje pouze o základní ukazatele, které zahrnují informace o počtu zaměstnanců, jejich pohlaví, věku, vzdělání a

odborných kvalifikacích. **Politiky a praktiky týkající se zaměstnanců**, tato sada ukazatelů zahrnuje informace o politikách a postupech společnosti týkajících se zaměstnanců, včetně pracovních podmínek a ochrany práv zaměstnanců a BOZP. Velká většina těchto politik je však v rámci ČR dána legislativou. **Environmentální dopady** jsou se opět sada ukazatelů, které zahrnují hlavní informace o vlivu společnosti na životní prostředí, jako jsou emise skleníkových plynů, voda, odpad, ochrana biodiverzity. Rozpad těchto ukazatelů je však méně podrobný, nežli je tomu u ukazatelů za environmentální téma. **Politiky a praktiky týkající se zákazníků a dodavatelů** zahrnují informace o postojích společnosti k zákazníkům a dodavatelům, jako jsou politiky kvality, bezpečnosti a zabezpečení dodavatelského řetězce.

GRI 3: Material Topics 2021 označované jako GRI 3 poskytuje postupný návod, jak určit významná témata pro společnost. Tato témata jsou často označována jako materiální témata společnosti. Jedná se o témata, která mají významný dopad do podnikání společnosti a zároveň jsou důležité pro zainteresované strany společnosti. GRI 3 poskytuje organizacím metodiku pro identifikaci těchto témat a následnou definici, jakým způsobem organizace přistupuje k jejich zpracování a prezentaci v rámci zprávy o udržitelnosti. Standard pak detailně stanovuje již výše zmíněné, že materiálními tématy jsou témata, která mají vliv na ekonomické, environmentální nebo sociální aspekty organizace a/nebo jsou důležitá pro stakeholdery při rozhodování. V rámci standardu je důležité, aby společnost jasně a přesně definovaly, jakým způsobem jsou jejich materiální témata relevantní pro jejich podnikání a jakým způsobem se organizace snaží tato témata řešit. Organizace by také měly prezentovat konkrétní ukazatele a metriky, které ukazují, jaké jsou výkony v oblastech týkajících se materiálních témat. Tyto metriky pak společnost může vzít z tematických standardů GRI, každopádně je vysoce nevhodné, aby společnost definovala materiální téma a nezveřejnila k němu žádnou metriku, ani popis jakým způsobem chce měření do budoucna provádět.

Materiální témata se pak liší primárně v rámci sektorů, ve kterých společnost podnikají. Například bankovní sektor bude mít více prioritních témat z části Governance, než z environmentální, protože z podstaty svého podnikání přímo neškodí tolik životnímu prostředí jako třeba uhelné elektrárny.

2.1.2 Standardy dle sektorů

Sektorové standardy v rámci GRI jsou speciální standardy, které se zaměřují na specifické odvětví nebo sektor v rámci kterého dávají doporučení jaké témata by společnost ve zprávě o udržitelnosti měla řešit. Tato iniciativa byla zahájena s cílem usnadnit organizacím, které působí v různých odvětvích, přizpůsobit jejich zprávu o udržitelnosti specifickým požadavkům a výzvám jejich sektoru.

GRI již vydalo několik sektorových standardů, s tím, že na dalších stále pracuje. Momentálně na jejich webových stránkách můžeme najít standardy pro tato odvětví:

1. Potravinářský a zemědělský průmysl
2. Těžba a zpracování minerálů a uhlí
3. Ropný a plynárenský sektor

Každý sektorový standard obsahuje doporučení pro sestavení zprávy o udržitelnosti v tomto konkrétním odvětví. Tyto standardy zahrnují specifické požadavky na vykazování výkonnosti, které jsou relevantní pro dané odvětví, a doporučují klíčové ukazatele výkonnosti, které by organizace měly zahrnout do své zprávy o udržitelnosti. Sektorové standardy také obsahují doporučení pro zjišťování potřeb zainteresovaných stran a identifikaci materiálních témat, které jsou specifické pro dané odvětví. V rámci sektorových standardů je pak také provedeno shrnutí daného odvětví z pohledu udržitelnosti a možného udržitelného rozvoje daného odvětví.

Společnosti, které chtějí sestavit nefinanční zprávu v rámci specifického sektoru a GRI již zveřejnilo doporučení pro daný sektor, by měly použít příslušný sektorový standard GRI jako vodítko pro sestavení zprávy. Tyto standardy pomáhají organizacím lépe pochopit specifické výzvy a požadavky jejich odvětví a identifikovat klíčové ukazatele výkonnosti, které jsou relevantní pro jejich oblast činnosti. Tím pádem mohou společnosti sestavit kvalitní a relevantní zprávu o udržitelnosti pro své zainteresované strany a zároveň prospět svému sektoru a celé společnosti.

2.1.3 Tematické standardy

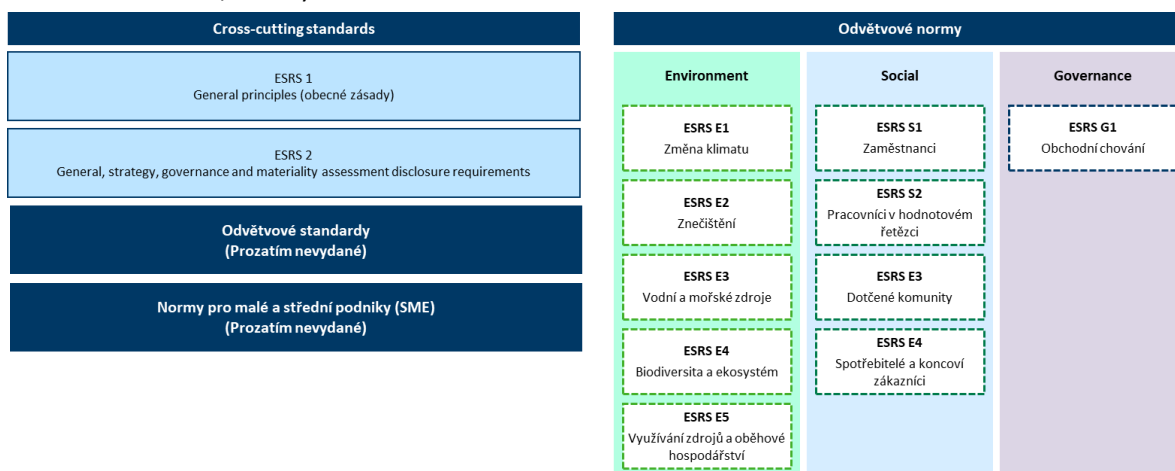
Poslední a zároveň nejvíce detailní částí jsou tematické standardy. Tyto standardy poskytují organizacím specifické informace a konkrétní ukazatele pro měření a prezentaci výkonů v oblastech týkajících se udržitelnosti. Všechny tyto ukazatele mají následně i doporučenou metodiku, jakým způsobem ukazatele počítat a následně prezentovat. Tematické standardy jsou velmi komplexní a pokrývají velmi širokou část otázek ohledně udržitelnosti. Zároveň jdou ukazatele do poměrně velké míry granularity, kdy příkladem může být uvedení spotřeb energií z obnovitelných zdrojů za jednotlivé typy obnovitelných zdrojů. V praxi to znamená, že by společnost měla uvést kolik elektřiny spotřebovala z FVE, kolik elektřiny z bioplynových elektráren apod. Vzhledem ke komplexnosti ukazatelů nejsou všechny ukazatele relevantní pro všechny organizace. Z toho vyplývá, že společnosti nejsou povinny vykazovat všechny tematické ukazatele z tematických standardů GRI. Především by se však měly řídit materiálními tématy. To znamená, že společnost by měla identifikovat svá materiální témata dle standardu GRI 3 a vybrat relevantní tematické standardy pro měření a prezentaci výkonů v těchto oblastech. Organizace by pak v ideálním případě okomentovat z jakého důvodu část tematických ukazatelů vynechala (například pokud pro společnost dané ukazatele nebyly relevantní), nebo naopak z jakých důvodů byly zvoleny ukazatele, které společnost využívá k prezentaci svých výsledků. Tematické ukazatele pak lze členit do 4 jednotlivých logických celků a to: i) ekonomické ukazatele, ii) environmentální ukazatele, iii) sociální a iv) governance ukazatele. **Ekonomické ukazatele** zahrnují informace o finančních výsledcích společnosti, jako jsou tržby, zisky a investice. Jedná se o základní ekonomické ukazatele společnosti, které lze nalézt často i ve finančním výkazu společnosti. **Environmentální ukazatele** zahrnují informace o vlivu společnosti na životní prostředí, jako jsou emise skleníkových plynů, spotřeba energie a spotřeba vody, množství vyprodukovaného odpadu a recyklace, popřípadě informace ohledně biodiverzity. Ke každému z těchto témat stanovuje GRI poměrně detailní sadu ukazatelů včetně doporučené metodiky, jak tyto

ukazatele počítat/ vykazovat. Z mých zkušeností lze tvrdit, že právě environmentální ukazatele jsou při sběru dat pro nefinanční reporting jednou z nejnáročnějších částí a dochází zde často pouze k aproximacím vzhledem k nedostatku dat. Společnosti často své spotřeby neměří, nebo je měří pouze částečně. Vzhledem ke komplexnosti problematiky a často obtížným metodikám výpočtu (například výpočet uhlíkové stopy dle GHG protokolu/ ISO normy 14064 – uhlíková stopa společnosti / ISO 14067 – life cycle assessment) nemusejí být reportovaná čísla ani zdaleka tak přesná jako je tomu u finančního výkaznictví. **Sociální ukazatele** zahrnují informace o vztazích společnosti s zaměstnanci, zákazníky a komunitou, jako jsou zaměstnanost, diverzita, zdraví a bezpečnost práce, spokojenost zákazníků a zapojení do komunity. Sociální ukazatele většina společností evidovala již v minulosti. V rámci nefinančního reportingu jsou pouze mírně rozděleny jejich dělení. Důležité je pak také zmínit, že standardy GRI počítají s mezinárodní působností, část ukazatelů, které jsou v rámci standardů vyžadovány jsou v rámci ČR, nebo EU povinné plnit i z pohledu legislativy. **Governance ukazatele** zahrnují informace o řízení společnosti a jejím závazku k transparentnosti a etickému chování, jako jsou správa a vedení společnosti, interní kontrola a etické zásady. Je nutno také zmínit, že jednotlivé ukazatele mají přiřazeny své číselné identifikátory, které by společnosti ve svých zprávách měly využívat. Je tomu tak primárně z toho důvodu, aby šly výsledky jednotlivých společností dobře a snadno srovnávat.

2.2 European Sustainability Reporting Standards (ESRS)

European sustainability reporting standards (ESRS) jsou standardy pro hodnocení udržitelnosti a odpovědnosti podniků, které jsou specifické pro Evropskou unii. Tyto standardy budou muset využívat ty společnosti, které budou povinné vykazovat svou zprávu o udržitelnosti v rámci směrnice CSRD. (SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2022/2464, 2022). Tyto standardy by měly společnostem pomoci v celé problematice sestavování nefinančního reportingu dle směrnice CSRD a navést společnosti jednak na správný směr v udržitelném podnikání, tak i na plnění podmínek daných směrnicí. Návrh standardů ESRS byl předložen Evropské komisi v listopadu roku 2022. Přijetí finální podoby Evropskou komisí se přitom očekává v první polovině roku 2023. Návrh standardů, stejně

jako standardy GRI zahrnují všechny tři oblasti ESG a byly vypracovávány tak, aby byly co možná nejvíce se standardy GRI sladěny. Pan Eelco van der Enden uvádí následující: „GRI především vítá práci, která byla dosud vykonána za účelem sladění návrhu standardů ESRS se standardy GRI. Mnoho požadavků na zveřejňování informací v návrhu ESRS je plně, nebo alespoň velmi úzce sladěno se standardy GRI, což znamená, že tisíce společností v EU, které momentálně používají standardy GRI, budou moci snadněji splnit požadavky ESRS. Stále však existuje značný prostor pro větší sladění a sblížení s GRI a mezinárodními nástroji, jakož i pro zlepšení technické kvality, proveditelnosti a použitelnosti návrhu ESRS.“ (Vlastní překlad dle: Enden, 2022)

Obrázek 5: Rozdělení standardů dle ESRS

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek č.5 značí rozdělení standardu ESRS. Uspořádání standardů je také velmi podobné. Návrh standardů ESRS má prozatím narozdíl od standardů GRI pouze dva obecné standardy a to: i) **ESRS 1 General Requirements** a ii) **ESRS 2 General Disclosures**.

ESRS 1 General requirements stanovují obecné požadavky, které musí společnosti splnit při zveřejňování informací o udržitelnosti podle směrnice o vykazování udržitelnosti podniků CSRD. Stejně jako obecná část GRI i obecné požadavky ESRS popisují základní principy ohledně výkaznictví zprávy o udržitelnosti. V této části se také nachází jedna ze stěžejních a momentálně i nejvíce diskutovanou částí, a to posouzení dvojité materiality. **ESRS 2 General disclosures** se zabývají požadavky na zveřejňování informací pro všechny subjekty bez ohledu na průmyslové odvětví a téma udržitelnosti, díky tomu je také označován jako průřezový oddíl, nebo průřezová část.

ESRS má v plánu stejně jako GRI vydat odvětvové standardy, ty však prozatím vydány nebyly a nelze je proto prozatím nijak komentovat. Dále má EFRAG v plánu vydat specifické standardy pro takzvané „SME“, neboli malé a střední podniky. Prozatím není jisté, jakým způsobem budou standardy pro SME koncipované, ale lze předpokládat, že EFRAG bude daným podnikům zmírňovat v rámci výkaznictví podmínky, a to především proto, že velká část ukazatelů pro tyto podniky nemusí být relevantní.

Tematické standardy v rámci ESRS, stejně jako v případě standardů GRI lze dělit do jednotlivých skupin, které respektují hlavní ESG témata. V případě standardů ESRS je toto dělení

zjednodušeno menším počtem podkapitol. I přes menší počet však ESRS standardy pokrývají veškerá důležitá témata, pouze u některých nestanovují natolik detailní ukazatele jako standardy GRI. (DÓZSA-DAY, 2022)

Environmentální část: Jedná se o největší skupinu z daných tří skupin standardu. Mezi touto skupinou najdeme pět oblastí, které jsou následující:

ESRS E1: Celkové cíle firmy v oblasti klimatu

ESRS E2: Znečišťování vody a půdy

ESRS E3: Vodní zdroje

ESRS E4: Biodiverzita a ekosystémy

ESRS E5: Cirkulární ekonomika a využívání zdrojů

Sociální část: V rámci sociální skupiny jsou dle návrhu zahrnuty čtyři oblasti, a to následující:

ESRS S1: Zaměstnanci

ESRS S2: Pracovníci v hodnotovém řetězci

ESRS S3: Dotčené komunity

ESRS S4: Spotřebitelé a koncoví zákazníci

Governance část: Tato skupina má pouze jednu oblast, z důvodu toho, že velkou část governance ukazatelů zahrnují už obecné požadavky. Jedná se o oblast:

Obchodní chování

Pro úplnost je třeba zmínit, že společnosti nebudou muset vykazovat veškeré tematické ukazatele. Ale může si zvolit pouze takové ukazatele, které jsou pro její podnikání významné neboli pouze materiální témata pro společnost. Toto pravidlo však nelze dle standardů ESRS (ESRS 1 - General requirements, 2022) uplatnit na následující oblasti:

ESRS 2: V rámci oblasti ESRS 2, která vyžaduje po společnosti obecné informace podnikání budou společnosti povinny vykazovat veškeré ukazatele.

ESRS E1: I přes to, standard povoluje společnosti vykazovat pouze témata, která jsou pro společnost materiální, musí všechny společnosti vykazovat všechny ukazatele ze sady ESRS E1, které se zabývají změnou klimatu.

ESRS S1: I v případě sociálních ukazatelů musejí všechny společnosti nehledě na jejich materiální témata vykazovat část ukazatelů podávající informace o jejich zaměstnancích. V tomto případě však nejsou povinny vykazovat celý oddíl, ale pouze ukazatele týkající se charakteristiky zaměstnanců společnosti (ESRS S1-6), charakteristikou pracovníků v hodnotovém řetězci společnosti (ESRS S1-7) a ukazatele zaobírající se sbližování, kolektivního vyjednávání a sociálním dialogem (ESRS S1-8). Společnosti, které mají v účetním období, za které je zpráva tvořena více než 250 zaměstnanců musejí navíc zveřejnit ukazatele ze sekce ESRS S1-1 až ESRS S1-5. (DÓZSA-DAY, 2022)

Zároveň se EFRAG po prvním kole připomínek rozhodl ze standardů odstranit takzvanou vyvratitelnou zásadu. Tato zásada původně vyžadovala, aby společnosti v případě vyloučení některého z ukazatelů, popřípadě sady ukazatelů dané vyloučení podložily a vysvětlily. (DÓZSA-DAY , 2022)

Dvojitá materialita je popsána v první části standardů neboli v části ESRS 1. Jedná se o ústřední součást celých standardů ESRS a je povinnou součástí pro všechny společnosti, které budou dle těchto standardů sestavovat zprávu o udržitelnosti. Oproti standardům GRI, kde se setkáváme pouze s pojmem „materiality analysis“, neboli klasická materialita, standardy ESRS požadují materialitu dvojitou. To v praxi znamená, že v rámci analýzy prioritních témat společnosti je třeba brát v úvahu jednak jaký dopad má vnější svět na danou společnost (tzv. finanční materialita) tak, ale i to jakým způsobem společnost působí na okolní svět (tzv. dopadová materialita). Dané dvě složky jsou dle standardů definovány následovně:

„Hodnocení dopadové a finanční materiality je vzájemně propojeno a je třeba zohlednit vzájemnou provázanost mezi oběma těmito dimenzemi. Obecně platí, že výchozím bodem analýzy je posouzení dopadů. Dopad na udržitelnost může být finančně významný od samého počátku, nebo se může stát finančně významným ve chvíli, kdy se promítne, nebo s největší pravděpodobností promítne, do finančních dopadů v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu. Bez ohledu na to, zda jsou finančně významné, jsou dopady zachyceny z hlediska jejich dopadové materiality.“ (ESRS 1 Obecné zásady, str. 11, překlad: DÓZSA-DAY, 2022)

„Záležitost udržitelnosti je z hlediska dopadů významná, pokud se týká skutečných nebo potenciálních, pozitivních nebo negativních dopadů organizace na lidi či životní prostředí v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu. Podstatná součást udržitelnosti z hlediska dopadu zahrnuje takové dopady, které organizace způsobila, nebo k nimž přispěla, a dopady, které jsou spojeny přímo s vlastní činností organizace, jejími výrobky a službami prostřednictvím jejich obchodních vztahů. Obchodní vztahy zahrnují předcházející a navazující hodnotový řetězec organizace a neomezují se pouze na přímé smluvní vztahy.“ (ESRS 1 Obecné zásady, str. 11, překlad: DÓZSA-DAY , 2022)

„Otázka udržitelnosti je z finančního hlediska významná, pokud vyvolává, nebo může vyvolat, významné finanční dopady na vývoj organizace, včetně peněžních toků, finanční pozice a finanční výkonnosti, v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu. Je tomu tak zejména tehdy, pokud vyvolává, nebo může vyvolat, rizika nebo příležitosti, které významně ovlivňují, nebo mohou významně ovlivnit, jeho budoucí peněžní toky. Budoucí peněžní toky spolu s dalšími rozhodujícími faktory, jako jsou obchodní model, strategie, přístup k financím a náklady na kapitál, mohou pravděpodobně ovlivnit finanční pozici a finanční výkonnost podniku v krátkodobém, střednědobém nebo dlouhodobém horizontu.“ (ESRS 1 Obecné zásady, str. 12, překlad: DÓZSA-DAY , 2022)

V rámci standardů lze také nalézt návod na posouzení dvojí materiality, které uvádějí následující postup. Nejdříve by společnost měla zmapovat kontext svých obchodních činností, obchodní vztahy a veškeré zainteresované strany. V tomto případě lze vycházet se

standardu, kde jsou uvedené obvyklé zainteresované strany, popřípadě lze využít podklad standardů SASB (Exploring Materiality, 2023). Společnost si však musí uvědomit, které zainteresované strany jsou pro ni podstatné a popřípadě pro zlepšení relevantnosti materiálních otázek je možné zainteresované strany i ohodnotit. K hodnocení lze použít například to, jak podstatný vliv má daná zainteresovaná strana do podnikání společnosti (např. pokud regulátor sebere finanční společnosti certifikaci, může to mít pro danou společnost fatální dopad do podnikání) na druhé straně hodnoticí matice pak může být zájem zainteresované strany o aktivity společnosti (např. aktivisté budou mít větší zájem o podnikání společnosti, která se zabývá těžbou uhlí). Následně by měla zohlednit témata, které lze najít v rámci standardů ESRS. Úplný přehled těchto témat opět uvádí standard v rámci přílohy, která dává návod na sestavení dvojité materiality. Společnost by taktéž měla identifikovat potenciální a skutečná pozitivní i negativní dopady, které společnost způsobuje, nebo může způsobit vzhledem k lidem a životnímu prostředí. Tato identifikace by měla být provedena formou due diligence, která by měla zahrnovat i názor dotčených zainteresovaných stran společnosti a případných odborníků na dané téma. (Exposure draft ERSR 1, 2022)

Následně by organizace měla posoudit dopady a to, jak se organizace na dopadech podílí. Jednoduše řečeno by společnost měla identifikovat dopady na zvolená témata, které vyvolává vlastními činnostmi, nebo v rámci svých obchodních vztahů. Tyto dopady by následně měla zhodnotit z pohledu rozsahu (jak je dopad závažný), rozsahu (jak je dopad rozšířený), neodčinitelnosti (jak moc komplikované je dopad napravit). V případě, že společnost identifikuje potenciační dopady, měla by zhodnotit i pravděpodobnost toho, že dopad nastane. Společnost by měla definovat prahové hodnoty, které pokud budou přesáhnuty stane se dopad pro společnost významným. Následně by společnost měla sestavit seznam všech témat dle standardu ESRS, které stanovenou prahové hodnoty překračují. (Exposure draft ERSR 1, 2022)

Vytvoření seznamu všech témat ze standardu ESRS, které identifikovanou prahovou hodnotu nespĺňují a dodat k nim stručné vysvětlení závěrů, které vyplynou z posouzení materiality daného tématu. Společnost by měla přidat jakékoliv specifické informace, které během analýzy dvojí materiality pro společnost vyplynou a zároveň nejsou uvedeny ve standardech ESRS. Každé identifikované významné téma by měla společnost posoudit z pohledu finanční materiality. A to primárně zda se téma jeví, jako riziko, nebo příležitost pro společnost. Následně by témata měla být finančně ohodnoceno neboli jaký finanční dopad dané téma bude mít na společnost a v neposlední řadě by měla být analyzována pravděpodobnost výskytu tohoto tématu. (Exposure draft ERSR 1, 2022)

PRAKTICKÁ ČÁST

3 Analýza nefinančních výkazů

Z předešlých kapitol, a především legislativního ukotvení udržitelného podnikání v rámci EU vyplývá, že Evropská komise, chce své cíle v oblasti udržitelnosti (především pak Pařížskou dohodu z roku 2015) plnit především prostřednictvím vhodné distribuce finančních zdrojů. Hlavním cílem je tak směřování finančních zdrojů ku prospěchu udržitelné a konkurenceschopné ekonomiky. (Deloitte dReport, 2022).

Evropská komise si od zavedení směrnic a standardů slibuje především dosažení lepší informovanosti zainteresovaných subjektů. Z principu hlavní funkce finančního sektoru, kterou je přerozdělování finančních prostředků od těch, kteří mají přebytek kapitálu na ty, kteří peníze potřebují, vyplývá, že finanční sektor dokáže značně ovlivnit akceleraci udržitelnosti. V tomto kontextu se finanční sektor snaží přinést různá udržitelná finanční řešení, která podporují ekonomický rozvoj a současně minimalizují negativní dopady na životní prostředí a společnost. Mezi taková řešení patří například udržitelné investiční fondy, zelené dluhopisy a jiné nástroje, které se zaměřují na financování projektů s pozitivním dopadem na životní prostředí a společnost.

Prostřednictvím těchto směrnic (CSRD a SFRD) má být dosaženo zlepšení informovanosti zainteresovaných subjektů, stanovení jednotných požadavků pro zveřejňování a klíčové ukazatele výkonnosti v oblasti rizik ESG. Hlavním cílem je zvýšení transparentnosti a tržní disciplíny a vytvoření prostředí, ve kterém budou mít všichni aktéři pro své rozhodování všechny relevantní informace pro strategické rozhodování i z pohledu rizik ESG. Na základě harmonizovaného přístupu bude rovněž možné porovnávat, jakým způsobem instituce zohledňují aspekty udržitelnosti do své strategie, hodnocení rizik, plnění závazků v oblasti klimatu a tvorbě obchodních modelů.

Tato kapitola se zabývá kvalitativní analýzou přístupu bank, kdy v první části byly analyzovány zveřejněné nefinanční výkazy bankovního sektoru napříč pěti státy EU. V druhé části je zkoumán přístup bank k sběru informací od svých klientů a jejich následné využití pro risk management a udělování úvěrového financování svým klientům. Data byla získána především z veřejně dostupných dokumentů a rozhovorů se zástupci tří českých bank a se zástupci poradenských společností, kteří se problematikou ESG zabývají.

3.1 Metodika výběru vzorku

Analýza byla provedena na 24 bankách, které působí v rámci Evropské unie. Byly zvoleny 5 zemí, které jsou součástí Evropské unie, a to Česká republika, Německo, Rakousko, Španělsko a Francie. Z každé země bylo následně zvoleno pět bankovních společností, které měly v dané zemi nejvyšší obrát v za rok 2021. Pro Španělsko byly zvoleny pouze 4 společnosti, protože společnost CaixaBank v roce 2021 akvírovala společnost Bankia, která byla dle obrátu čtvrtou největší bankou Španělska. Vzorek záměrně zahrnuje i společnosti, kdy v jedné zemi figuruje společnost mateřská a v jiné dceřiná společnost stejné skupiny.

#	Název banky	Kódové označení státu	Obrat v miliardách EUR
1	BNP Paribas	FRA	48,2
2	Banco Santander	ESP	42,63
3	Crédit Agricole Group	FRA	25,8
4	BBVA	ESP	25,57
5	Deutsche Bank	DEU	24,5
6	Société Générale	FRA	18,3
7	CaixaBank	ESP	18,12
8	BPCE	FRA	16,1
9	Groupe Crédit Mutuel-CIC	FRA	9,5
10	Česká spořitelna	CZR	9,27
11	Commerzbank	DEU	8,5
12	KfW Bankengruppe	DEU	7,9
13	Sabadell	ESP	7,83
14	DZ Bank	DEU	6,6
15	Československá obchodní banka	CZE	5,63
16	Erste Group Bank AG	AUT	5,6
17	Raiffeisen Bank International AG	AUT	5
18	UniCredit Bank Austria AG	AUT	4,4
19	Landesbank Baden	DEU	4,3
20	Komerční banka	CZE	3,76
21	UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia	CZE	3,14
22	Raiffeisenbank	CZE	1,98
23	BAWAG Group AG	AUT	1,4
24	Oberbank AG	AUT	0,7

Tabulka 1: Vybraný vzorek

Zdroj: vlastní zpracování

Bankovní společnosti patří mezi první odvětví, které jsou povinny zveřejňovat zprávu o udržitelném rozvoji společnosti dle směrnice NFRD z roku 2014. Zároveň banky budou jedny z hlavních uživatelů těchto zpráv v budoucnu, a to především z povinnosti posuzovat ESG rizika na svých úvěrových portfoliích. Pro analýzu byly využity vždy nejnovější dostupné zprávy, které banka zveřejnila na svých webových stránkách.

Pro efektivní vyhodnocování ESG kritérií by bylo vhodné, kdyby se zprávy o udržitelném rozvoji společnosti tvořily v jednotné struktuře a jednotlivé údaje byly strukturovány v tabulce, která by následně šla využít i pro strojové čtení dokumentů. První zprávy o nefinanční výkonnosti společností však byly spíše brány textově a společnosti využívaly různé standardy, dle kterých vykazovali rozdílné informace v rozdílné struktuře.

3.2 Analýza nefinančního reportingu bank

V první části se analýza bude zabývat nefinančními výkazy jednotlivých bank. Nejdříve bude provedena analýza, zda banky veškeré banky z vybraného vzorku již zveřejnili svůj nefinanční výkaz dle směrnice NFRD. V analýze je namísto dnes platné směrnice CSRD uvažována směrnice NFRD, především protože směrnice CSRD vešla platnost teprve v roce 2022.

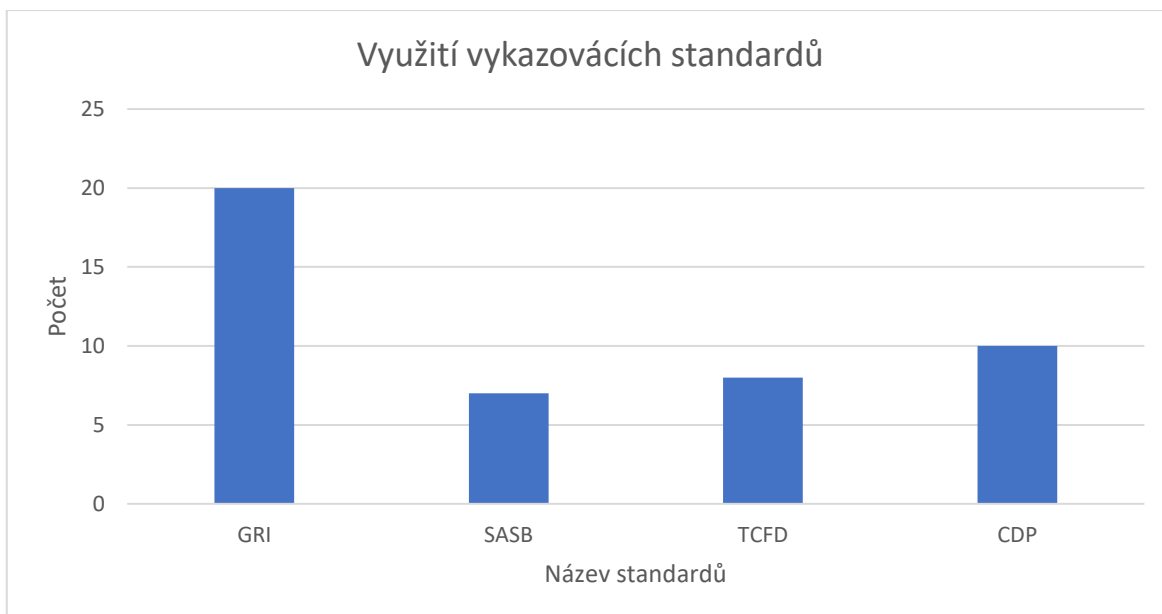
#	Název banky	Kódové označení státu	Zveřejněná nefinanční zpráva za společnost
1	BNP Paribas	FRA	Ano
2	Banco Santander	ESP	Ano
3	Crédit Agricole Group	FRA	Ano
4	BBVA	ESP	Ano
5	Deutsche Bank	DEU	Ano
6	Société Générale	FRA	Ano
7	CaixaBank	ESP	Ano
8	BPCE	FRA	Ano
9	Groupe Crédit Mutuel-CIC	FRA	Ano
10	Česká spořitelna	CZR	Ano
11	Commerzbank	DEU	Ano
12	KfW Bankengruppe	DEU	Ano
13	Sabadell	ESP	Ano
14	DZ Bank	DEU	Ano
15	Československá obchodní banka	CZE	Ano
16	Erste Group Bank AG	AUT	Ano
17	Raiffeisen Bank International AG	AUT	Ano
18	UniCredit Bank Austria AG	AUT	Ano
19	Landesbank Baden	DEU	Ano
20	Komerční banka	CZE	Ano
21	UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia	CZE	Ano
22	Raiffeisenbank	CZE	Ano
23	BAWAG Group AG	AUT	Ano
24	Oberbank AG	AUT	Ano

Tabulka 2: Zveřejnění nefinanční zprávy na vybraném vzorku

Zdroj: vlastní zpracování

Z analýzy vyplývá, že veškeré společnosti již svou nefinanční zprávu zveřejnili. Ve velké většině se jedná o klasický přístup, kdy společnost v daném zemi zveřejní svou vlastní zprávu o nefinanční výkonnosti podniku jakožto samostatný dokument k výroční zprávě. Analýza hodnotila existenci nefinanční zprávy dle směrnice NFRD.

Ve vzorku se nacházejí jak společnosti dceřiné, které spadají pod konsolidovanou skupinu a lze vydat pouze jednu zprávu za celou zprávu za mateřskou společnost. Tak společnosti, které jsou matkou skupiny, ty následně musejí předkládat zprávu za celou skupinu. Směrnice NFRD povoluje vykazovat zprávu i za celou konsolidovanou skupinu a neudává povinnost vykazovat zprávy za jednotlivé společnosti skupiny, proto v rámci analýzy byly uznávány oba případy.

Graf 1: Využití vykazovacích standardů

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 1: Využití vykazovacích standardů znázorňuje standardy, které jednotlivé banky využily pro zveřejnění. V rámci vzorku byl nejčastěji využit standard GRI. Standard GRI společnosti využívali v kombinaci s dalšími standardy, proto je celkový počet využitých standardů 45. Na jednu zprávu z daného vzorku tedy připadají přibližně dva využití vykazovací standardy. Banky, které pro svoje nynější nefinanční zprávy využívají standardů GRI, budou mít snazší přechod na nové standardy ESRS, podle kterých bude muset být zpráva tvořena dle směrnice CSRD. Standardem CDP se analýza nebude dále zabírat, protože se jedná o specifický standard na měření a monitorování uhlíkové stopy společnosti, nejde tedy přímo o standard určený pro vykazování nefinanční zprávy.

3.2.1 Hodnocení nefinančních zpráv společností

Pro detailní komparaci zpráv bylo nejprve třeba stanovit výkaz oproti kterému budou ostatní porovnávány. I přes majoritní využití standardu GRI, se od sebe jednotlivé nefinanční výkazy značně liší a hledání relevantních informací v nich není vždy jednoduché. Nefinanční výkaz by se dle standardu měl skládat z textové zprávy rozdělné na části environmentální, sociální a governance a z datové části, kde společnost představí jednotlivá data, dle využívaného standardu. Pro analýzu byla stanovena referenční zpráva, oproti které byly následně detailně porovnávány vybrané nefinanční výkazy. Pro volbu referenční zprávy byla stanovena následující metodika:

Metodika výběru referenční zprávy

Pro výběr referenční zprávy byly veškeré zprávy ohodnoceny dle tří kritérií, a to využití vykazovacích standardů, datová příloha a rating sustainalytics. Kritérium využití standardů hodnotí vhodné zvolení standardu pro nefinanční zprávu. Toto kritérium bylo hodnoceno na bodové škále 0–5, kdy maximální počet, který každá společnost mohla získat je 5. Maximální hodnocení pak dostaly banky, které vhodně do zprávy zakomponovali standardy,

kteře deklarovaly a zároveň nevyužily pouze jeden ze standardů. Nejnižší počet, tedy 0 bodů získaly zprávy, které se neodkazovaly ani na jeden ze zvolených vykazovacích standardů.

Datová příloha byla hodnocena na bodové škále 1–5, kdy nejnižší bodové hodnocení získali společnosti, které neměly data ve zprávě vůbec zmíněny, nebo byly v rámci zprávy pouze nedostatečné zmínky. 2 body získaly společnosti, které uváděly nedostatečný počet dat. 3 body získaly společnosti, které neměly data vhodně strukturovány, nebo data nabyly dostatečně transparentní. 4 body byly uděleny v případě, že banka disponovala datovou přílohou s dílčími nedostatky. Maximální počet bodů pak získaly společnosti, které měly vhodně vytvořenou datovou přílohu dle standardu vč. veškerých náležitostí. Do bodového hodnocení vstupovala také obtížnost datovou přílohu dohledat a následně se v ní orientovat.

Rating Sustainalytics od společnosti Morningstar company měří míru, do jaké je ekonomická hodnota společnosti ohrožena ESG faktory. Rating hodnotí společnosti na bodové škále od 0-40+, kdy je bodové hodnocení rozloženo následovně: 0-10 bodů značí zanedbatelné riziko, 10-20 bodů značí nízké riziko, 20-30 bodů značí střední riziko, 30-40 bodů značí riziko vysoké, 40+ bodů značí riziko závažné. Veškeré společnosti z vybraného vzorku se pohybovaly v rozmezí nízkého a středního rizika, proto byla v rámci hodnocení bodová škála posunuta a začínala na riziku nízkém, nikoli zanedbatelném. Pro tři společnosti nebyl rating stanoven, a to pro Groupe Crédit Mutuel-CIC, Československou obchodní banku, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia. Tyto společnosti byly v rámci analýzy hodnoceny 3 body, aby nedošlo k výraznému zkreslení výsledné bodové škály. Společnosti, které jsou exponovány nízké míře rizika jsou na bodové škále hodnoceny 5 body a společnosti s středním rizikem jsou ohodnoceny 4 body.

#	Název banky	Využití stan- dardu	Datová příloha	Rating	Celkové hodnocení
1	BNP Paribas SA	5	5	4	14
2	Banco Santander SA	5	5	4	14
3	Crédit Agricole SA	3	2	4	9
4	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA	5	5	4	14
5	Deutsche Bank AG	5	4	4	13
6	Société Générale SA	3	3	5	11
7	CaixaBank SA	5	3	5	13
8	BPCE SA	1	3	5	9
9	Groupe Crédit Mutuel-CIC	4	4	3	11
10	Česká spořitelna a.s.	3	5	4	12
11	Commerzbank AG	4	5	4	13
12	KfW	3	5	5	13
13	Banco de Sabadell SA	4	5	5	14
14	DZ Bank AG	4	5	4	13
15	Československá obchodní banka	3	2	3	8
16	Erste Group Bank AG	4	5	5	14
17	Raiffeisen Bank International AG	5	5	5	15
18	UniCredit Bank Austria AG	4	5	3	12
19	Landesbank Baden-Württemberg	4	5	5	14
20	Komerční banka a.s.	3	5	4	12
21	UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia	3	5	3	11
22	Raiffeisenbank a.s.	5	4	5	14
23	BAWAG Group AG	4	5	4	13
24	Oberbank AG	1	2	4	7

Tabulka 3: Hodnocení nefinančních výkazů společností ve vybraném vzorku

Zdroj: vlastní zpracování

Z bodového hodnocení nefinančních výkazů ve vybraném vzorku vyšla nejlépe Raiffeisen Bank International AG, která získala plný počet bodů ve všech třech hodnotících kritériích. V rámci další analýzy bude tento nefinanční výkaz používán jakožto referenční zpráva, oproti které bude srovnána vybraná zpráva společnosti v rámci zemí, které ve vzorku figurují. Společnosti Raiffeisen Bank International AG a Raiffeisenbank a.s. mají totožný nefinanční výkaz v rámci konsolidované skupiny. Raiffeisenbank a.s. bylo udělené nižší bodové hodnocení v rámci kritéria datové přílohy, a to především z důvodu složitějšího dohledání dat za tuto společnost. Společnost se na výkaz na svých webových stránkách pouze odvolává a případný investor tedy musí na stránky skupiny, kde musí dohledat report a následně data za společnost.

Popis referenční nefinanční zprávy

Raiffeisen Bank International AG využila v rámci své nefinanční zprávy standardů GRI, Principles for Responsible Banking – rámce pro udržitelné bankovníctví (dále PRB), Task Force on Climate-related Financial Disclosures (dále TCFD), Carbon disclosure Project (dále CDP) a rámce EU Taxonomie. Textová zpráva čítá 236 stran a je psána za celou skupinu, která je

na počátku výkazu popsána. Celá textová část je vhodně dělená do kapitol dle požadavků jednotlivých standardů. Po stranách je pak text doplněn o kódové označení požadavků dle standardů pro snazší a rychlejší dohledání relevantních informací. Zároveň je možné po stranách zprávy nalézt i odkazy na 17 cílů OSN. Textová část je vhodně dělena do sekcí environmentální, sociální a governance. Ke každé z částí jsou přidány klíčové ukazatele výkonnosti, které jsou vhodně zvoleny s identifikovanými materiálními tématy. Klíčové ukazatele jsou převážně datového typu. V tabulkách pak najdeme časovou řadu za rok 2020, 2021 a 2022. Zároveň je u klíčových ukazatelů výkonnosti popsána procentuální změna oproti minulému roku a výchozímu roku, za který si společnost stanovila rok 2020. Na konci zprávy čtenář najde tabulky v souladu s jednotlivými standardy a jejich požadavky a odkazy na stránky, kde jsou tyto požadavky popsány. Mimo data, které jsou zmíněny ve zprávě společnost na svých stránkách zveřejňuje ke stažení i datovou přílohu ve formě Microsoft Excel. Celá zpráva pak prošla nezávislým ověřením dle mezinárodního standardu pro ověření kvality ISAE 3000 společností KPMG, která zprávu shledala v pořádku a v souladu s platnými nařízeními.

Metodika podrobného srovnání výkazu se zvoleným referenčním výkazem

Pro detailní porovnání zpráv oproti zvolené referenční zprávě bylo zvoleno 5 nefinančních výkazů bank z vybraného vzorku. Pro srovnání byl zvolen vždy jeden zástupce každé země, který dosáhl nejnižšího bodového hodnocení v Tabulce 3: Hodnocení nefinančních výkazů společností ve vybraném vzorku. V případě, že měly dvě společnosti ze stejné země totožné bodové hodnocení, byla zvolena společnost s vyšším ročním obrátem.

Název banky	Země	Celkové hodnocení
Crédit Agricole SA	FRA	9
Deutsche Bank AG	DEU	13
CaixaBank SA	ESP	13
Československá obchodní banka	CZE	8
Oberbank AG	AUT	10

Tabulka 4: Vybraný vzorek k porovnání s referenční zprávou

Část detailního porovnání se zaměřuje na obsah relevantních informací pro koncového čtenáře, vhodného využití standardů pro nefinanční výkaznictví a samotný obsah nefinanční zprávy. Jedná se o kvalitativní srovnání zprávy z vybraného vzorku oproti referenční zprávě. Srovnáván je jak obsah textové části, tak části datové s cílem odhalit případné nedostatky zvolených zpráv. K porovnání byly využity vždy nejnověji zveřejněné zprávy společnostmi.

Společnost **Crédit Agricole SA** zveřejnila v roce 2022 zveřejnila za rok 2021 vícero dokumentů, které pojednávají o udržitelném rozvoji společnosti. Zároveň společnost zveřejňuje velkou část informací na svých webových stránkách. Na stránkách společnosti lze najít zprávu s názvem „INTEGRATED REPORT 2021“ (Crédit Agricole, 2023) a zprávu s názvem „STATEMENT OF NON-FINANCIAL PERFORMANCE 2021“ (Crédit Agricole, 2023). Mimo tyto zprávy společnost zveřejňuje řadu dalších týkající se tématu udržitelnosti dle různých standardů. Mimo jiné společnost samostatně vykazuje zprávu dle stejného standardu jako

referenční zpráva, a to standardu PRB. Vzhledem k množství zveřejněných údajů se analýza bude zabývat pouze zprávou „STATEMENT OF NON-FINANCIAL PERFORMANCE 2021“ a to především proto, že ostatní zprávy nejsou relevantní ve vztahu k směrnici EU.

Společnost zprávu zveřejňuje za celou skupinu, kterou má vhodně popsanou na začátku výkazu. Celkově se jedná o 128 stran textu vhodně doplněných o grafy, tabulky a obrázky. Ve zprávě využívá standardů GRI, TCFD, ISO 2600 společenská odpovědnost firem a PRB. Zpráva se skládá primárně z textové části, která je vhodně dělena na část, kde společnost popisuje ESG strategii, rizika, kterým je exponována a následně výsledky v oblasti udržitelnosti. Strategická část je rozsáhlá, ale není přímo navázaná na identifikovaná materiální témata. Zpráva je doplněná přílohou, kde však chybí jednotlivá data, jedná se spíše o výpis požadavků standardů a odkazy na ně. Celkově je příloha vytvořena značně nepřehledně a nenapomáhá k orientaci se ve zprávě. Jednotlivá data dle standardu GRI jsou částečně obsažena v kapitole s výsledky společnosti. Vykázaná data však nejsou dostačující vzhledem k identifikovaným materiálním tématům a chybí jakékoliv označení na standard GRI. V datové příloze je pouze krátká sekce, která se odkazuje na standard TCFD. Společnost vykazuje výsledky v časové řadě za poslední 3 roky. V datové příloze nelze efektivně oddělit údaje za jednotlivé společnosti. Zároveň se zde nacházejí údaje, které zahrnují různý počet jednotlivých společností skupiny. Tím vzniká obtíž porovnání údajů a společnost může mít v budoucnu problém s tvorbou časových řad v případě zahrnutí další společnosti. Zcela také chybí poměrové ukazatele, jako například tuny CO₂e na tisíc Euro obratu. Celá zpráva pak prošla nezávislým ověřením dle mezinárodního standardu pro ověření kvality ISAE 3000 společností PricewaterhouseCoopers, která zprávu shledala v pořádku a v souladu s platnými nařízeními.

Výkaz splňuje veškerá legislativní nařízení, oproti referenční zprávě se však ve výkazu daleko hůře orientuje. Datová příloha je spíše kratšího rozsahu a není plně navázaná na identifikované materiální témata (což bude vyžadovat standard ESRS). Na webových stránkách společnosti Crédit Agricole SA se relevantní informace ohledně udržitelnosti dohledávají hůře než u referenční Raiffeisen Bank International AG, a to především díky zveřejnění velkého množství různých dokumentů souvisejících s tematikou udržitelnosti. Společnost by měla zvážit integraci veškerých důležitých informací do jedné zprávy, která by měla být přehledně zveřejněna ke stažení vedle finančního výkazu. Do textové části by pak společnost mohla přidat kódové označení dle standardů pro lepší orientaci v dlouhém textu. Dále by bylo vhodné rozšířit datovou přílohu o datové ukazatele, které sledují materiální témata společnosti. Data by pak měla být strukturována v tabulce a opět označeny kódovým označením využitého standardu. V údajích by pak koncový uživatel zprávy měl snadno identifikovat společnosti, které byly do výpočtu zahrnuty a mít možnost rozklíčovat údaje i za jednotlivé společnosti.

Společnost **Deutsche Bank AG** své informace za rok 2022 o udržitelném rozvoji rozděluje do tří zpráv s názvy „Non-Financial Report 2022“, „Human Capital Report“ a „Annual Report“ (Deutsche Bank AG, 2023). Společnost zveřejňuje výkaz za celou skupinu, které účinkuje v 58 zemích světa. Na začátek je třeba zmínit, že banka má z úvodní analýzy velmi vysoké hodnocení. Ztratila pouze jeden bod v datové části a ratingu, což bylo primárně

způsobeno tím, že skupina působí i v rozvojových zemích a tím pádem je exponována vyššímu ESG riziku.

Nefinanční výkaz je zpracován v souladu se standardy GRI, SASB, TCFD, a PRB které jsou popsány přehledně hned v úvodu dokumentu. Celá nefinanční zpráva se skládá ze 175 stran, které jsou členěny do 8 hlavních kapitol. Zpráva se skládá z textové části a datové části, která je dále dělena dle standardů. Jednotlivé podkapitoly jsou doplněny kódovým označením standardu GRI, což značně usnadňuje orientaci v textu. Jednotlivá data jsou zakomponována do textové části a jsou rozdělena na údaje za společnost Deutsche Bank AG a za celou skupinu Deutsche Bank. Pro číselné údaje je zveřejněna časová řada od roku 2020, kdy rok 2020 byl zvolen jako výchozí rok, oproti kterému skupina porovnává své ESG výsledky. Společnost ve zprávě transparentně popisuje postupy během výpočtů i přístupy k jednotlivým E, S a G tématům. Celý dokument je pak ověřen dle mezinárodního standardu pro ověření kvality ISAE 3000 společností Ernst & Young, která zprávu shledala v pořádku a v souladu s platnými nařízeními.

Celkově je report zpracován velmi dobře což dokazuje i velmi nízký bodový rozdíl oproti výkazu společnosti Raiffeisen Bank International AG. Oproti referenční zprávě chybí jednotný datový soupis a tím pádem některá data musejí být dohledávaný v textové části zprávy. Referenční zpráva je díky uspořádání a absenci dalších výkazů, na které by se odkazovala, přehlednější.

Společnost **Banka CaixaBank SA** zveřejnila v roce 2023 zprávu s výsledky za rok 2022, kterou nazvala „Management Report“ (CaixaBank SA, 2023). Celkový výkaz čítá 611 stran, které jsou děleny do 13 kapitol. V rámci kapitol lze nalézt kapitolu věnovanou Environmentální, sociální i governance části. Zpráva je vypracována za celou skupinu, jednotlivé společnosti jsou vhodně popsány. Výkaz je vypracován v souladu se standardy GRI a SASB. Zpráva je vhodně doplněna o udržitelnou strategii společnosti, která je navázána na identifikovaná materiální témata skupiny. Celkově je výkaz zpracovaný velmi profesionálně a obsahuje mnoho informací. Textová část je doplňována o datové údaje, které jsou rozděleny za jednotlivé společnosti skupiny. Ve výkazu jsou popsány početní postupy, které byly použity během výpočtů. Tento postup výrazně zvyšuje transparentnost celé dat. Výkaz je celkově velmi dobře zpracována oproti referenční zprávě chybí kódové označení textu dle standardů pro lepší orientaci. Dále by bylo vhodné vytvořit jednotnou datovou přílohu, kdy nyní jsou data rozdělena do jednotlivých kapitol. Tento postup však zabraňuje případnému strojovému čtení dat. Komparace dokazuje nízký rozdíl mezi výkazem CaixaBank SA a referenční zprávou.

Československá obchodní banka (dále jen ČSOB) je společnost, která spadá pod skupinu KBC Bank NV (dále jen KBC), i proto má banka spíše kratší a jednodušší výkaz. Záměrně je v této analýze porovnávána zpráva pouze za skupinu ČSOB a na zprávu skupiny KBC není brán zřetel. Je však třeba brát v úvahu, že zmíněné nedostatky vyplývající z analýzy mohou být obsaženy ve zprávě skupiny, na kterou se však ČSOB ve své zprávě neodkazuje.

Poslední dostupná zpráva na webových stránkách společnosti byla vydána v roce 2022 a zveřejňuje výsledky za rok 2021. Výkaz nese název „Výroční zpráva o společenské odpovědnosti a udržitelnosti skupiny ČSOB“ (ČSOB, 2023). Zpráva je dlouhá 63 stran a skládá se z 10

kapitol. Výkaz vydaný v roce 2022 obsahuje pouze textovou část a tím pádem spíše představuje CSR zprávu než nefinanční report. Nutno dodat, že při pohledu na dokumenty, které skupina zveřejnila v minulých letech najde koncový uživatel i datové části. Během analýzy se nepodařilo dohledat žádné datové části, ani odůvodnění nezveřejnění údajů. Ve zprávě nejsou zmíněny žádné využití standardy ani výpočetní postupy.

Výroční zpráva o společenské odpovědnosti a udržitelnosti skupiny ČSOB je téměř nemožné porovnat se zvolenou referenční zprávou, a to především vzhledem k jiné podstatě a účelu dokumentu. ČSOB přehlednou formou informuje o svých aktivitách nad rámec legislativních povinností. Data jsou zveřejněna v rámci zprávy zveřejněné mateřskou KBC s názvem „Sustainability Report KBC Group“ (KBC Group, 2023). Jediná věc, kterou by tak bylo vhodné do dokumentu ČSOB přidat, je odkaz na výkaz KBC.

Společnost **Oberbank AG** zveřejnila dokument, ve kterém shrnuje svůj postoj k udržitelnosti za rok 2021 s názvem „Sustainability in Brief 2021“. Tato zpráva se skládá z 23 stran, které jsou celkově členěny do 18 kapitol. Společnost ve zprávě spíše popisuje své postoje k udržitelnosti a své plány. Nevyužívá reportingových standardů GRI, SASB ani TCFD. Data jsou zmíněna pouze v textu a celá zpráva není doplněna žádnou datovou přílohou. Zpráva je sepsána velmi stručně, v první části banka představuje více informací o společnosti a o dekarbonizační strategii společnosti. Následně jsou v dokumentu popsány udržitelné cíle a hlavní témata udržitelnosti, které jsou provázány na cíle SDG. V následujících částech je popsán přístup společnosti k udržitelnému bankovníctví a kroky, které společnost v podniká.

Celkově je výkaz oproti referenční zprávě pojat daleko jednodušeji. Chybí zde datová příloha, která by koncovému uživateli zprávy přiblížila, zlepšování se/ zhoršení se v oblastech udržitelnosti. Výkaz působí daleko méně transparentně, není uvedený postup identifikace materiálních témat společnosti, ani postup výpočtu a sběru dat. Zpráva neodpovídá standardům a v budoucnu bude muset být výrazně upravena, aby splňovala směrnici CSRD, která vyžaduje využití standardů ESRS.

3.2.2 Závěr analýzy

Bankovní sektor napříč EU již zveřejňuje své nefinanční zprávy dle směrnice NFRD. Banky pro své výkazy využívají různé standardy, nejčastěji využívány je však standard GRI, který využilo 20 z 24 analyzovaných bank. Často byla ve zprávě také využita kombinace více různých standardů. Banky nejčastěji vykazovaly nefinanční zprávu za celou konsolidovanou skupinu, což umožňuje standard NFRD i CSRD. Některé společnosti byly zahrnuty do zprávy skupiny a nad rámec legislativní povinnosti zveřejnily i zkrácený výkaz pouze za společnost, která nejčastěji shrnovala aktivity banky v dané zemi. Příkladem tohoto přístupu je banka ČSOB, která má stěžejní data zveřejněna ve výkazu skupiny KBC a zároveň zveřejnila zprávu i za společnost ČSOB. Oproti tomu druhá analyzovaná česká společnost Raiffeisenbank a.s. na svých webových stránkách odkazuje pouze na nefinanční zprávu skupiny.

#	Název banky	GRI	SASB	TCFD	CDP
1	BNP Paribas SA				
2	Banco Santander SA				
3	Crédit Agricole SA				
4	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA				
5	Deutsche Bank AG				
6	Société Générale SA				
7	CaixaBank SA				
8	BPCE SA				
9	Groupe Crédit Mutuel-CIC				
10	Česká spořitelna a.s.				
11	Commerzbank AG				
12	KfW				
13	Banco de Sabadell SA				
14	DZ Bank AG				
15	Československá obchodní banka				
16	Erste Group Bank AG				
17	Raiffeisen Bank International AG				
18	UniCredit Bank Austria AG				
19	Landesbank Baden-Württemberg				
20	Komerční banka a.s.				
21	UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia				
22	Raiffeisenbank a.s.				
23	BAWAG Group AG				
24	Oberbank AG				

Tabulka 5: využití standardů nefinančního výkaznictví

Zdroj: vlastní zpracování

Analýza byla se zabývala především vhodným použitím zvolených standardů a porovnatelností datové části výkazu a čitelností a transparentností zpráv pro koncového uživatele. Standardy, které jednotlivé analyzované společnosti využívali jsou vyznačeny v tabulce č.5.

Srovnávací analýza byla provedena na pěti bankách z různých zemí, které byly porovnány oproti referenční zprávě společnosti Raiffeisen Bank International AG. Z analýzy vyplynulo, že nejčastějším problémem výkazů společností jsou nedostatky v datových částech. Ve zprávách často chybí jednotná datová struktura a kódové označení dle zvoleného standardu. Společnosti také opomíjejí kódové označení textové části, které usnadňuje orientaci v textu pro koncového uživatele. Společnosti vhodně zveřejňovaly identifikovaná materiální témata a postup, který byl použit pro jejich identifikaci. Většina zpráv také obsahovala strategii udržitelnosti, které byly často doplněny o konkrétní cíle. Část společností již měla zprávu ověřenou třetí stranou, nejčastěji auditorskou společností jako je KPMG, Ernst & Young, PricewaterhouseCoopers, nebo Deloitte.

Jednotné standardy ESRS, které budou využívány na území EU by měly zlepšit porovnatelnost datových částí. Pro následné vyhodnocování zpráv by bylo vhodné vykazovat datovou část v jednotných a ideálně strojově čitelných strukturách, což by v budoucnu umožnilo lepší analýzu výsledků společností bankami. Ve zprávách za konsolidovanou skupinu by mělo být jasně rozlišitelné, které společnosti jsou do výpočtu zahrnuty. V případě, že bude konsolidovaná skupina vykazovat zprávu za společnosti z vícero států, měla by zpráva být koncipována tak, aby data šlo za jednotlivé státy rozčlenit. Tento postup by zvýšil transparentnost nefinančních výkazů a v neposlední řadě by koncovým uživatelům zpráv umožnil lépe analyzovat a zachytit ESG rizika dané skupiny.

Nefinanční výkaznictví je velmi komplexní téma, které kombinuje mnoho oborů. Z analýzy je evidentní, že toto téma není ještě zcela uchopeno což dokazuje i množství různých od sebe se lišících standardů. I přes to je nefinanční výkaznictví dobrým směrem, který umožní investorům a subjektům rozšířený pohled na společnost než pouze finanční výkaznictví. Předpokládám, že postupem času budou standardy zpřesňovány a jednotlivé ukazatele dostanou jednotnou podobu, která půjde vyložit pouze jedním způsobem. Společnosti jsou díky směrnici CSRD motivovány k udržitelnému rozvoji a zamyšlení se nad efektivním využívání zdrojů.

4 Přístup bank k vyhodnocování nefinančních zpráv

Analýza přístupu bank k vyhodnocování nefinančních zpráv proběhla prostřednictvím hloubkových rozhovorů se zástupci tří velkých bank v ČR. Jednotlivé rozhovory byly vedeny s vedením z oddělení risk managementu banky a vedením ESG oddělení. Dále byly využity veřejně známé informace a informace získané ze strany korporátní klientely bank, která v nedávné době žádala o úvěrové financování. Vzhledem ke komplexnímu tématu a rozdílnému přístupu oddělení risku a ESG nebyly pro rozhovory stanoveny pevné otázky. Pro výzkum byl využit nestandardizovaný rozhovor. Rozhovory proběhly v průběhu měsíce února v roce 2023. Jména zástupců bank i názvy bank, se kterými byly rozhovory provedeny nejsou zveřejněny z důvodu, že si to zástupci bank nepřáli. Rozhovory byly vedeny za účelem

získání informací, jakým způsobem oddělení risk managementu a ESG vyhodnocují nefinanční výkazy svých klientů a jaké plány mají v této problematice v budoucnu. Vzhledem ke komplexnosti tématu byly kladené otázky upravovány dle vývoje diskuse s jednotlivými zástupci. Témata se zástupci risk managementu směřovala na vyhodnocování dat od klientů a vyhodnocování ESG rizik působících na dané společnosti. Se zástupci oddělení ESG byly řešeny témata nových produktů a plány na vývoj a akceleraci udržitelnosti u svých klientů.

Přístup bank lze rozdělit do tří základních částí, a to jakým způsobem nyní banky získávají podklady a informace ze strany svých korporátních klientů, pohled risk managementu především na vyhodnocování ESG rizik a nové druhy financování, které udržitelný rozvoj společnosti přináší. Tato témata jsou velmi blízko provázána a nelze je od sebe plně oddělit.

4.1 Přístup bank ke sběru informací

Základním pilířem pro banky je nyní sběr dat od svých klientů. Banky vedou se svými klienty rozhovory a snaží se je v oblasti udržitelnosti vzdělávat. Zároveň jsou nyní hojně rozšířeny dotazníky, které jsou bankami zasílány společnostem s primárním účelem získat data. Nejčastěji se banky mimo obecných informací ptají na uhlíkovou stopu společnosti, spotřebu energií, vody a tepla, odpadové hospodářství, soulad s EU Taxonomií, etický kodex, přímá a nepřímá environmentální, sociální a governance rizika, kterým je společnost vystavena.

Problematikou je prozatím nízká ověřitelnost informací a celkově získávání relevantních dat od klientů. Z rozhovorů vyplynulo, že pro určité druhy financování již banky vyžadují ověření zveřejněných údajů třetí stranou, nejčastěji auditorskou, nebo poradenskou společností. Zároveň se snaží banky svým klientům pomoci při sběru dat, nebo jim doporučit partnera, který se ESG reportingem zabývá. Samotné banky přiznaly, že jsou v tomto odvětví zatím na počátku a v rámci získávání dat dochází často k aproximacím. Zástupce risk oddělení jedné z bank také dodal, že nemají k dispozici historická data, na kterých by mohli provést statistiku a případnou analýzu. Tento problém zmínil během tématu o vyhodnocování ESG rizik, kdy si zástupce společnosti nebyl jistý, jakým způsobem toto téma přesně uchopit, aby bylo možno rizika finančně, nebo jinak ohodnotit.

4.2 Přístup bank k udělování financování

První z rozhovorů byl primárně zaměřen na vyhodnocování klientů z pohledu risk managementu. Banky budou povinny vyhodnocovat své klienty z pohledu ESG rizik, které na ně působí. Z rozhovoru vyplynulo, že zástupci bank úplně nevědí, jak toto vyhodnocování uchopit. Banky dnes musejí vzhledem k účetnímu standardu IFRS 9 počítat opravné položky, které zohledňují očekávané úrokové ztráty. Ideálním případem by bylo, kdyby oddělení risku v bankách mělo k dispozici ESG rizika ve finančním vyjádření, které by mohla využít k výpočtu opravných položek. Tím by banky výrazně zpevnily své úvěrové portfolio a snížily své ztráty, které vznikají při úpadku klientů. Zástupce banky však zmínil, že pro sestavení tohoto modelu prozatím chybějí historická data, na kterých by bylo možné provést stress testing a další analýzy pro zpřesnění případného modelu. Dalším problémem, který zástupce banky vnímal je značný nedostatek společností, které mají svá ESG data

k dispozici. Pro společnosti je toto téma poměrně nové a často nevědí co je po nich ze strany bank chtěno. Proto jsou banky často nuceny využívat velmi nepřesné aproximace dle NACE kódů. Značný přínos pak banka očekávala od zavedení ESG ratingů i pro menší společnosti, který dělá například společnost CRIF.

Z rozhovorů vyšlo, že banky momentálně snaží přijít na trh s novými produkty, které jsou navázané na ESG kritéria. Jedním z nástrojů, které banky nyní implementují je tzv. „KPI linked loan“. Jedná se o úvěr poskytnutý klientovi za určitých podmínek návazných právě na ESG kritéria. Nyní na českém trhu existuje již první takováto půjčka, kdy konsorcium bank půjčilo prostředky společnosti Letiště Praha, a. s. za podmínky, že bude letiště plnit šest konkrétních závazků. Tyto závazky jsou přímo navázané na ESG strategii letiště (Letiště Praha, a. s., 2023). Pokud letiště daný závazek bude plnit, bude mu snížena úroková míra.

Z rozhovoru vyplynulo, že banky v tomto typu úvěru vidí značnou budoucnost. Pro uskutečnění podobného druhu financování však banky potřebují, aby jejich klienti měli vhodně zpracovanou ESG strategii a ideálně i ESG výkaz. Poskytovatel úvěru bude s klientem hledat 3-6 ESG cílů, které budou přímo navázané na materiální témata společnosti. Správnou volbu materiálních témat společností banky kontrolují ověřením dle standardů a ratingů, jako je například Sustainalytics, který je využit k analýze v předešlé kapitole. Banka zároveň bude požadovat ověření výkazu společnosti třetí stranou. Banky budou požadovat, aby si společnosti nevolily snadno dosažitelné cíle. Celkový úvěr bude fungovat způsobem, kdy banka bude každý rok vyhodnocovat postup společnosti ve zvolených klíčových ukazatelích. Pokud společnost bude ukazatele plnit, banka může zvážit snížení, popřípadě ponechání zvýhodněné úrokové sazby. V případě, že klient dané podmínky plnit nebude, banka bude mít možnost úrokovou sazbu klientovi zvýšit. Díky tomuto produktu si banky slibují akceleraci udržitelných témat. Klienti budou motivováni k tvorbě ESG strategií, díky zvýhodněnému financování. Zároveň tento krok pomůže i bankám při vyhodnocování klientů z pohledu ESG rizik působících na společnost.

Všichni zástupci, se kterými byl rozhovor veden zmiňovali, že je téma udržitelného rozvoje společnosti velmi komplexní a poměrně nové. Jejich klienti často nevědí, co je po nich chtěno a shánění relevantních údajů pro ně není jednoduché. Banky díky tomu často přistupují k nepřesným aproximacím a nemají možnost tvorby přednějších analýz. Sjednocením a rozšířením nefinančního výkaznictví by se tato problematika měla postupně zlepšovat. Již dnes banky od některých klientů vyžadují ověření zveřejněných údajů třetí stranou, tento požadavek bude v budoucnu vyžadovat i směrnice CSRD.

5 Závěr

Hlavním cílem této práce je předložit analýzu standardů nefinančního reportingu a jeho posuzování ze strany bankovního sektoru při udělování financování. Dále pak během analýzy identifikovat prostor ke zkvalitnění nefinančních výkazů společností především s důrazem na zvýšení transparentnosti a čitelnosti nefinančních zpráv, popis přístupu bank k vyhodnocování nefinančních zpráv a jejich plány do budoucna.

V teoretické části byla představena historie udržitelného rozvoje společností a její využití v marketingové komunikaci společnosti. Následně se teoretická část zabývá legislativním ukotvením tohoto tématu na půdě Evropské unie. V poslední části jsou detailně popsány v dnešní době nejčasněji využívané standardy GRI a návrh standardů ESRS, které budou dle směrnice CSRD muset využívat společnosti na půdě EU.

V praktické části jsou analyzovány nefinanční výkazy 24 bank z pěti různých zemí spadajících do EU. Analýza se primárně zaměřuje na plnění směrnice přijaté roku 2014 Non-Financial Reporting Directive, vhodným využitím standardů pro nefinanční výkaznictví, čitelností a transparentností zpráv vůči koncovému uživateli. V praktické části je dle bodového hodnocení zvolena referenční nefinanční zpráva společnosti Raiffeisen Bank International AG oproti, které je následně porovnáno 5 zpráv ostatních společností ze vzorku. Následně je v praktické části popsány rozhovory se zástupci risk oddělení a ESG oddělení tří českých bank. Rozhovory se zaměřují na momentální přístup českých bank k vyhodnocování nefinančních zpráv svých klientů, jakou problematiku během vyhodnocování jsou banky nuceny řešit a v neposlední řadě, jaké plány mají v banky do budoucna.

Problematika ESG a nefinančního výkaznictví je velmi komplexní téma. Evropská unie nyní zpřísňuje legislativní podmínky, které uplatňuje vůči firmám za účelem splnění pařížské dohody z roku 2015 a zvýšení transparentnosti výkaznictví společností. Toto téma je však pro samotné společnosti prozatím velmi těžce uchopitelné. Přesný jednotný rámec standardů pro nefinanční výkaznictví EU prozatím připravuje a jsou známy pouze jejich návrhy. Zprávy, které již dnes existují jsou často velmi složitě porovnatelné a pro koncového uživatele bez znalostí problematiky mohou být složitě čitelné. Banky v České republice zatím přesně nevědí, jakým způsobem své klienty vyhodnocovat díky čemuž dochází k poměrně nepřesným aproximacím během analýz. Problémem je také nedostatek historických dat, na kterých by bylo možno provést stress testing a složitá ověřitelnost dat. Nutno dodat, že směrnice přijatá EU na tyto problémy reaguje a má již stanovené termíny, od kdy budou muset být údaje v nefinančních zprávách auditovány.

Dle přijaté legislativy ze strany EU je evidentní, že povinnost nefinančního výkaznictví se bude do budoucna rozšiřovat na daleko širší část společností. Banky tím pádem získají potřebná data k efektivnímu vyhodnocování ESG rizik a celkově svých klientů. Zároveň bude nefinanční výkaznictví a ESG strategie akcelerována možností získání výhodnějšího úvěrového financování. Po zveřejnění finálních standardů European Sustainability Reporting Standards (ESRS) by se měly nefinanční výkazy značně sjednotit a tím se zlepšit i jejich porovnatelnost a transparentnost.

Samotný výzkum nefinančního výkaznictví je i vzhledem k stále měnícím se podmínkám v začátcích a bude dále pokračovat poté, co budou přijaty jednotné standardy a směrnice CSRD bude přeložena do zákonů jednotlivých členských států.

Seznam použité literatury

1. Application of the EU Taxonomy for Companies, 2022. EU Taxonomy Info [online]. Německo, [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://eu-taxonomy.info/info/eu-taxonomy-for-companies>
2. ATKINS, Betsy, 2020. Demystifying ESG: Its History & Current Status. In: Forbes [online]. Praha: Forbes, [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/betsyatkins/2020/06/08/demystifying-esgits-history--current-status/?sh=614bc6432cdd>
3. Australian Securities and Investments Commission Act 2001, 2021 [online]. Australian Government, [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://www.legislation.gov.au/Details/C2022A00025>
4. Bank Act (S.C. 1991, c. 46), 2023 [online]. Government of Canada, [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/B-1.01/index.html>
5. Banky se musí zaměřit na kvalitu zveřejňovaných informací o udržitelnosti, 2022 . Deloitte dReport [online]. Praha: Deloitte dReport, [cit. 2023-03-11]. Dostupné z: <https://www.dreport.cz/blog/banky-se-musi-zamerit-na-kvalitu-zverejnovanych-informaci-o-udrzitelnosti/>
6. BRITZ, Thomas a Alice MEIER, 2022. K aktuálním souvislostem ESG v kontextu Evropské unie a České republiky. In: Vpravo.cz [online]. Praha: Rödl & Partner, 22.12.2022 [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/kak-tualnim-souvislostem-esg-vkontextu-evropske-unie-a-ceske-republiky-115700.html>
7. CaixaBank, SA, 2023 [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.caixa-bank.com/en/sustainability.html>
8. Cíle udržitelného rozvoje, 2023 [online]. UNIC Praha | Informační centrum OSN, [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs/>
9. CRANE, Andrew, Abigail MCWILLIAMS, Dirk MATTEN, Jeremy MOON a Donald S.SIEGEL, ed., 2008. The Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility. Oxford: Oxford University press. ISBN 987-0-19-921159-3.
10. Crédit Agricole, 2023 [online]. Francie, [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.credit-agricole.com/en/responsible-and-committed/our-csr-strategy-be-an-actor-of-a-sustainable-society/kiosk>
11. ČSOB, 2023 [online]. Česká republika, [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/csob/spolecenska-odpovednost/odpovedne-podnikani/vyrocnizpravy>
12. Deutsche Bank AG, 2023 [online]. Frankfurt am Main, [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.db.com/what-we-do/responsibility/reports/reports>

13. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups Text with EEA relevance, 2014 [online]. THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION, [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>
14. DOSTÁL, Dalibor, 2022. Zkratka ESG je pro malé firmy zatím trochu záhadná. Od roku 2026 pro ně má být povinná [online]. In: . [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/zkratka-esg-je-pro-male-firmy-zatim-trochu-zahadna-od-roku-2026-pro-ne-ma-byt-povinna/>
15. DÓZSA-DAY, Jennifer, 2022. Vše, co potřebujete vědět o směrnici CSRD a o nových evropských standardech ESRS agentury EFRAG. Flagship [online]. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://flagshipimpact.com/tpost/4fokitlm91-ve-co-potebujete-vdt-o-smrnici-csrd-a-o>
16. ENDEN, Eelco van der a Judy KUSZEWSKI, 2022. GRI's technical position on the draft European Sustainability Reporting Standards. GRI [online]. Německo, [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: www.globalreporting.org
17. ESRS 1 - General requirements, 2022 [online]. EFRAG, [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://www.efrag.org/Assets/Download?assetUrl=%2Fsites%2Fwebpublishing%2FSiteAssets%2F06%2520Draft%2520ESRS%25201%2520General%2520requirements%2520November%25202022.pdf>
18. EU taxonomy for sustainable activities, 2020 [online]. European Commission, [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/tools-and-standards/eu-taxonomy-sustainable-activities_en
19. Exploring Materiality, 2023 [online]. The IFRS Foundation, [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://www.sasb.org/standards/materiality-map/>
20. GAZDAR, Kaevan, 2007. Reporting Nonfinancials. Chichester: John Wiley & Sons. ISBN 978-0-470-01197-3
21. GEERTS, Evi, 2022. Corporate Sustainability Reporting Directive: A game changer in sustainability reporting with a link to tax. In: PWC.be [online]. Belgium, [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.pwc.be/en/news-publications/2022/corporate-sustainability-reporting-directive.html>
22. GREGOR, Filip, 2021. Jak souvisí chystané evropské standardy pro reporting dat o udržitelnosti firem s taxonomií a reportovacími povinnostmi investorů. In: Frankbold.org [online]. Praha: Frank Bold, [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://frankbold.org/zpravodaj/kategorie/aktualne/jak-souvisi-chystane-evropske-standardy-pro-reporting-dat-o-udrzitelnosti-firem-s-taxonomii-a-repor>
23. GRI 1: Foundation 2021, 2021: Universal Standard [online]. Amsterdam: GRI [cit. 2023-03-04]. ISBN 978-90-8866-133-4. Dostupné z: www.globalreporting.org

24. JUNGBAUEROVÁ, Kateřina. Petr Jonák (SP ČR), 2022: Udržitelnost mění byznys, EU to nesmí přehnat s regulací. In: Businessinfo.cz [online]. Praha [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/petr-jonak-sp-cr-udrzitelnost-meni-byznys-eu-to-nesmi-prehnat-s-regulaci/>
25. JURCENKO, Tomas, 2022. Jak ovlivní firmy nová směrnice o ESG? Přinášíme shrnutí vývoje v tematicke ESG za rok 2022. CIRAA.eu [online]. Brno: CIRA Advisory, [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.ciraa.eu/nova-smernice-o-esg/>
26. KÁBRTOVÁ, Barbora. Taxonomie jako nová cesta ke klimatické neutralitě. In: Ekonom [online]. Ekonom, 12.10.2021 [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://www.citacepro.com/dok/CJoF3mS3caUl1oB3>
27. KAŠPAROVÁ, Klára a Vilém KUNZ, 2013. Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování. Praha: Grada. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4480-3.
28. KBC Group, 2023 [online]. Česká republika, [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.kbc.com/en/corporate-sustainability/reporting/reporting.html>
29. KINKOR, Daniel, 2021. SFDR - cesta k udržitelným investicím, nebo jen dalším informačním povinnostem?. In: Epravo.cz [online]. Praha: Weinhold Legal, [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/sfdr-cesta-k-udrzitelnym-investicim-nebo-jen-dalsim-informacnim-povinnostem-113161.html>
30. KOMUNIKAČNÍ MIX. EVOLUTION MARKETING, 2023 [online]. Brno, : EVOLUTION MARKETING [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://www.evolutionmarketing.cz/marketingovy-slovník/komunikacni-mix/>
31. KOTLER, Philip, 2007. Moderní marketing: 4. evropské vydání. 1. vyd. Praha: Grada, 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2
32. Letiště Praha, a. s., 2023 [online]. Praha, [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.prg.aero/udrzitelnost-esg>
33. MACHOVÁ, Alice, 2022. Rada Evropské unie schválila CSRD směrnici. In: EY CZ [online]. Praha, [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: https://www.ey.com/cs_cz/sustainability/rada-evropske-unie-schvalila-csrd-smernici
34. MACHOVÁ, Alice, 2022. V souvislosti s otázkami udržitelnosti představila Evropská unie v červenci loňského roku taxonomii, která vstupuje v platnost již od ledna. In: EY.com [online]. EY v České republice, [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: https://www.ey.com/cs_cz/sustainability/evropska-taxonomie-aneb-co-nas-ceka-a-nemine
35. MAREŠ, Jan, 2022. Cíle udržitelného rozvoje - Sustainable Development Goals - SDGs. In: Ministerstvo životního prostředí [online]. Praha [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/cile_udrzitelneho_rozvoji
36. Oberbank, 2023 [online]. Rakousko, [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.oberbank.com/figures-and-reports>

37. PROKOP, Pavel, 2022. ESG pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti podniků. GT News.cz [online]. Praha: Grant Thornton Czech Republic, [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.gtnews.cz/publikace/esg-pro-zajisteni-dlouhodobu-udrizitelnosti-podniku/>
38. REDAKCE, 2022. Nové standardy ESRS se budou týkat 50 000 podniků v EU. In: CSR.DCZ [online]. [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://csrd.cz/nove-standardy-esrs-se-budou-tykat-50-000-podniku-v-eu/>
39. RICHARDSON, Julie, HENDRIQUES, Adrian, ed., 2004. The Triple Bottom Line, does it all add up?: assessing the sustainability of business and CSR. Gateshead, UK: Earthscan, . ISBN 1-84407-016-6.
40. SEBORSKÝ, Jaroslav, 2022. Co je to ESG a co pro Vás znamená?. Epravo.cz [online]. Praha, 2022 [cit. 2023-04-01]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/co-je-to-esg-a-co-pro-vas-znamenava-114345.html>
41. SIEVÄNEN, Riikka a Tomas, 2021. EU Sustainable Finance explained - An Overview: Part I - An overview. KPMG.com [online]. Finsko, [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://kpmg.com/fi/fi/home/Pinnalla/2019/07/eu-sustainable-finance-explained-part-i-overview.html>
42. SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2022/2464, 2022[online]. European Parliament and of the Council, [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022L2464>
43. Společenská odpovědnost firem, 2008 [online]. BusinessInfo.cz, [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/spolecenska-odpovednost-firem-pruvodce/>
44. STANDARDNÍ PODMÍNKY VOLVO CAR CZECH REPUBLIC S.R.O., 2017 [online].2017 [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <http://www.volvodirect.cz/download/VCCR-Standardni-podminky-CZE.pdf>
45. Supervisory Guidelines and Policies, 2020 [online]. Financial Service Agency, [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: https://www.fsa.go.jp/en/laws_regulations/index.html
46. SVOBODA, Václav, 2009. Public relations moderně a účinně. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2866-7.
47. T.CHENG, Joey, elizabeth R.TENNEY, Don A.MOORE a Jennifer M.LOGG, 2020 . Overconfidence Is Contagious. Harvard Business Review [online]. [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://hbr.org/2020/11/overconfidence-is-contagious>
48. TETŘEVOVÁ, Liběna, 2017. Společenská odpovědnost firem společensky citlivých odvětví. Praha: Grada Publishing. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0285-3.
49. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, 2015 [online]. United Nations, 2 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://sdgs.un.org/2030agenda>
50. WILLAERT, Thijs, 2016. Novinka: Standardy GRI pro vykazování udržitelného rozvoje - přehled hlavních změn. <https://www.dqsglobal.com> [online]. DQS Holding, 2022 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://www.dqsglobal.com/cs-cz/blog/novinka-standardy-gri-pro-vykazovani-udrizitelneho-rozvoje-prehled-hlavnich-zmen>

51. WORKS, Vinci, 2022. Mapping ESG regulatory requirements [online]. In: . VinciWorks, [cit. 2023-02-19]. Dostupné z: <https://vinciworks.com/blog/mapping-esg-regulatory-requirements/>
52. Základní pojetí konceptu udržitelného rozvoje, 2023 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/informace,-aktuality,-seminare,-pracovni-skupiny/psur/uvodni-informace-o-udrzitelnem-rozvoji/zakladni-pojeti-konceptu-udrzitelneho-rozvoje>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Časový vývoj směrnic NFRD a CSRD	15
Obrázek 2: Vklady a výběry kapitálu do fondů dle čl.6, čl.8 a čl.9.....	17
Obrázek 3: Informační toky dat o udržitelnosti dle NFRD, SFRD a Taxonomie EU.....	21
Obrázek 4: Členění GRI Standardů.....	23
Obrázek 5: Rozdělení standardů dle ESRS	28

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vybraný vzorek	34
Tabulka 2: Zveřejnění nefinanční zprávy na vybraném vzorku	35
Tabulka 3: Hodnocení nefinančních výkazů společností ve vybraném vzorku.....	38
Tabulka 4: Vybraný vzorek k porovnání s referenční zprávou.....	39
Tabulka 5: využití standardů nefinančního výkaznictví	43

